

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Magyar Lappeldányok kizárólag Schönfeld A. könyv- és papirkereskedésében kaphatók. ●●●

<p>Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár: negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. t. 265. szám, óv. Fried Józsefné úrnő házában, hová a kéziratok címzendők.</p>	<p>Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal méréselt árjegyzék szerint számít fel.</p>
---	---	--

Felhívás előfizetésre.

Lapunk 12-ik évfolyamának lepergése és a 13-iknak megindulása kíséretében a szokott bizalommal fordulunk a közönséghez, hogy egyfelől megköszönjük azt a szép erkölcsi és anyagi támogatást, amelyre munkásságunkat eddig jutalmazta, másfelől pedig ezt a támogatást — mely nélkül feladatunknak megfelelői képesek sem volnának — továbbra is kérjük.

Nagyhangú ígéretekkel nem kecsegtetünk soha senkit. De azt nyugodt lélekkel mondhatjuk el, hogy azt a programot, amelyet a lap szerkesztésének átvételkor nyitlan hirdettünk — becslésesen, kitaró odaadással szolgáltunk, attól soha egy lépést se jobbra se balra el nem tártorultunk.

A helyi kérdésekben ugyanaz marad programunk a jövőben is, természetesen: a változó idők és eseményekhez idomulva.

Nagy és nevezetes kérdések várnak megoldásra, amelyek közt ép n nem kicsinyeljük a megyeszékhely kérdését, mely az ismeretes tépái határozat folytán vált elsőrendű napikérdéssé. Mondanunk sem kell, hogy mi egész odaadással szülővárosunk, S z e n t e s m e l l e t t foglaltunk e kérdésben állást.

Ha nem így tennék: kell, hogy megvétel forduljon el tőlünk nem csupán a város, de a vidék közönsége is.

Am helyi pátriótizmusunk nem vesztegeti meg ítéletünket annyira, hogy szülővárosunk hibáit nyílt szemmel ne lássuk, azokat ne ostorozzuk és a megyeszékhely kérdésében ki ne mondjuk azt: hogy Szentes az, amelynek sok mulasztást kell pótolnia, a községek testvériesebb érzéssel fogadnia, ha azt akarja, hogy

az ellene megindult mozgalom hullámverése kékesen elsimuljon.

Igy hisszük mi szülővárosunk érdekét határozottan elősegíteni, így reméljük felvilágosítani azokat is, akik ma tévúton vannak, amikor Szentes már is olyan nagy, hatalmasnak képzeli, amelynek mitsem kell törőnie a vármegyével és a megyebeli községekkel.

Ha hozzávesszük, hogy a megnyitló évknek az országgyűlési képviselő-választások is különös súlyt és érdeket adnak s hogy a választási harc alatt — bár lapunk nem politikai lap — gondoskodni fogunk arról, hogy olvasóközönségünket a bennünket érdeklő választási küzdelmekről és azok eredményéről gyorsan, kimerítően értesítsük mindenkor: úgy a következő év munkaprogramját — azt hisszük — egészen felületes és méltán fordulhatunk a közönséghez azon kérrrel, hogy eddig tapasztalt támogatásában vállalkozásunkat ezután is részesítse.

Ami a lap szellemi részét illeti, újútól fogva itt is nagy változást jelezhettünk, mert onnan túl két hetenként, tehát minden 2-ik vasárnap, egy 8—10 nyomatomat oldalra terjedő képes szírirodalmi mellékletet csatolunk lapunkhoz s ezenfölül is gondoskodunk arról, hogy a s t á r c a és a s a r n o k e rovatunk mindenkor csak igazi irodalmi becsű dolgozatot hozzon.

A lap kiállítás egyebkét az eddigi marad, amelyet a közönség már megkedvelt.

Hiszük, hogy előfizetők köre, mint eddig minden évben, most is gyarapodni fog

Tisztelettel:

A S Z E N T E S É S V I D É K E szerkesztősége.

Lapunk szerkesztőségének fentebbi felhívásához kevés szót fűzünk csupan.

Tartozunk a közönségnek, amely lapunkat az új szerkesztőség alatt valóban rendkívüli mértékben karolta fel, azzal a kedvesséssel, hogy a szerkesztőség által fentjelzett szépirodalmi képes melléklettel, mely két hetenként lesz mellékelve, lapunkat kibővítettük, a nélkül, hogy ezzel az előfizetési ár emelkedne.

E szerint lapunk előfizetési ára, mint eddig, ezután is marad:

A képes szépirodalmi melléklettel együtt:

Felévre . . . 2 frt 50 kr.

Negyedévre 1 frt 25 kr.

Mely összeg vidékéről legelőszörében a kiadóhivatalra címzve, postautalvánnyal küldhető be.

Hogy a szépirodalmi melléklet nyomtatása iránt tájékozva legyenük, kérjük az előfizetést mielőbb eszközölni.

Szentes 1891. dec. hó.

tisztelettel:
a kiadóhivatal.

Bizonyágtétel.

Ha valakinek, avatatlanak mondjuk el, hogy ma, a 19-ik század utolsó tizében, a gőz és villamosság korában van egy művelt állam és abban egy kerületi, mondjuk megyei központ, amely télviz idején a saját ke-

T Á R C A.

Mese a kis fehér egérről.*)

Írta: Sebők Zsigmond.

Láttatok ugye-e az utca-sarkon a kis fehér egeret? Egy vékony facsán gubbaszkodott s vörös mákszemcivél szüntelenül figyelt gazdájának, a hegyes kalapú olasznak intéseire. Amint az jelt adott, a kis fehér eger mindjárt elkezdte a mutatványokat: két labra állt, bukfenchezett s még sok olyan dolgokat cselekedett, hogy az embernek elállt szeme, szája. Kapott is annyi személydarabot a hála nézőktől, hogy ítéletnapig sem győzi elragcsálni a fogaival.

A kis fehér eger azonban még sem volt melegecdeve sorsával. Mikor egy este lefeküdt a kalicka zúgába, felsóhajtott:

— Hej, be sok baja van egy fehér egernek! örökké tanulni, örökké művészkedni, korán reggel fel kell lépni a tisztelt közönség előtt s késő estig egyebet se tenni, mint két labra állni és bukfenezni, úgy, hogy még a cincogásra se jut ideje. Jaj be jó soruk van a szürke egereknék! Azokat senki sem fogja tudományra, vigan futkaroznak a lyukakban, gyönyörű nátokat fújnak és nagy-szerű tánmulatságot rendeznek, ha nincs otthon a maeska. Miért is nem születtem én szürke egernek?

De aztán megmondolta magát a kis fehér eger:

*) Mutatvány a „Kis almanach” című mesekönyvből.

— Még sem lenne jó, ha szürke eger lennék, mert azokat megfogja a maeska. Még minket, fehér egereket nem mer, mert letörné a derekát a gazdam. En oly hatalmas állat szeretnék lenni, a ki a maeskától se fél. Például oroszlan!

A kis fehér eger eltűnődött azon: mit csinálna ő, ha olyan rettenetes állat lenne, a ki senkítől se fél a világban. Mindjárt eszébe is jutott egy pompás mulatság.

— Ha oroszlan lennék, akkor minden nap kirágnám a gazdam epítőt! mondotta magában, kéjesen kinyújtózva.

A kis fehér egernek úgy megtetszett ez a gondolat, hogy epy nótát cincogot ra, a mi oly szép volt, hogy mikor elvégezte, mindjárt el is aludt. De előbb annak kegyelmébe ajánlotta magát, a ki megörzi a kis egereket a maeskafejű ördögtől. Mert, hogy az ördögnek maeskaféje van, az tudni való.

Mikor fölébredt a kis fehér eger, hat mi történt vele? Az történt vele, hogy oroszlan lett belőle egy szép zöld mezében.

Volt neki gyönyörű sörénye, azután akkora bajsza, mint egy húszárnak, vagy legalább is egy kibironak, és olyan szép nagy körme, mint — hogy sokat ne mondjak — mint Pistának, mikor nem hagyja lenyírni.

— Ejnye be jó! gondolta magában az eger. En most egyszerre oroszlan vagyok, az állatok királya. Jaj, csak lenne itt egy tükör, hogy megnézhetném benne magamat.

A közelben csillogott egy patak víze. Az újdonsült oroszlan odasétált és belenézett a vízbe. No, hogy gyönyörűségé ábrázat tekintett onnan vissza ra, azt képzeltetni.

— Igen meg vagyok elégedve szépségem-

mel, — mormogta tetszelegve. Es a mi fő, nem kell többet tanulni és dolgozni.

Egész nap kőborolt, sétált, de hamar ráunt erre a mulatságra. Meg aztán melege is volt.

— Jaj, jaj, — fulladozott, — de nehéz ez a bunda, de meleg ez a sörény! Meg kell adni, hogy az én fehér bőrömben sokkal kényelmesebben lehetett futkarozni.

Aztán törte a fejét azon, mivel üsse agyon a napot?

— Csak tudnám, mit tesznek ilyenkor az oroszlanok? szolt asitozva. De mindjárt elkedvetlenedve tetre hozzá: Hogy tudjam azt, mikor sohasem tanultam az oroszlanmesterséget?

A mint ott kuksolt a fűben, hát egyszerre kít látnak, mit látnak szeméi? Egy cirnos cicva vadászgatott a közelében a madarakra, anélkül, hogy az oroszlan, melyet egy bokor elfödött, észre venné. De észre vette am ő tüstént.

— Jaj nekem, a maeska! kialtotta és neki iramodott a világna.

A cirnos cicva ugyancsak meresztette csodálkozva a szeméit erre.

— Nini, monda, az oroszlan szalad előlem! Vajjon mi ütött hozzá, hogy így megijed egy maeskatól?

Azutan egy kis gondolkodás után nagy büszkén hozzátette:

— Lehet, hogy azért ijedt meg tőlem, mert tudja, hogy én olyan vitéz vagyok, ki ma is egy egész köcsög tejet torkoskodtam meg otthon.

Arra repült egy kanya. Az lekialtotta a levegőből.

rületébe eső községeknek hozzáférhetetlen: úgy alighanem a neveltségessé lételet kockáztatjuk meg és kitesszük magunkat annak, hogy a szemünkbe kacagjanak, mondván:

— Mást tegyenek bolonddá az urak, ne engem!

És mégis úgy van. Magyarországon, az utóbbi évtizedekben oly hatalmas kulturális lendületet vett ezen országban van egy vármegye: a miénk, amelynek alig hisszük, hogy széles e házában párja kerüljön e részben.

Csongrádvármegye az, amelynek székhelye, Szentes ez idő szerint, a bekövetkezett tiszai jégzajlás folytán hozzáférhetetlen a túparti összes községeknek, amint ezt szomorúan tapasztaltuk a f. hó 22-ére meghirdetett megyegyűlés alkalmakor, melyet épp ezért az elnöklő főispán kedvezőbb időre volt kénytelen elhalasztani.

Egy vármegye, amelynek törvényhatósági biz. tagjai nem akkor gyűlnek össze tanácskozára a közügyekben, amikor nekik tetszik, amikor az ügyek intézői által összehívattak, hanem csupán akkor, amikor ezt az időjárás szeszélye megengedi.

Tavasszal egy rendkívüli áradás épp úgy megszakíthat minden összeköttetést a Tisza balparti megyeszékhely és a jobbparti községek közt, mint télen egy jégzajlás, mert az egyik alkalommal épp úgy mint a mással életveszedelem az átkelés s ha mi levelezés folyik ilyenkor akár hivatalosan is a megyetést két részén levők közt: gyorsabban jut el egy postahír Bécsbe, Prágába vagy az erdélyi részekbe, semmint a tőlünk 12 kilométer távolságban levő Csongrádra.

Nem úgy hangzik-e ez, mint valami fanyar szatira? Nem jogosan hinné-e az avatatlan, hogy túlsótéten színezzük a helyzetet és a való koránt-

sem felel meg annak, ahogy mi fent vázoljuk?

Pedig még enyhe színeket használtunk vázlatunkhoz.

A való sokkal sötétebb, sokkal sivárabb, elszomorítóbb ennél.

Nem csupán a Tisza-jobbparti részek esnek hozzánk, mint megyeszékhelyhez, a községség dacára, kiszámíthatatlan távolban, hanem minden egyes megyebeli község. Mert hiszen például Szegvár, a tőlünk alig 3 negyed órányira eső Szegvár nyomban órák és órák távolságára szakad el tőlünk, ahogy jó hetes eső áztatja át vendégarasztó szurkos talajukat, melynek útján ilyenkor minden kerékfordulásra meg kell állani kerékagyat, küllőt tisztogatni.

És ami ma megesett a Tisza-jobbparti részell, hogy a jégzajlás elszakította őket tőlünk: ami bekövetkezett ez okon, hogy az ottani megyebizottsági tagok táviratilag kérték a főispántól a törvényhatósági közgyűlés elhalasztását: ugyanazt bekövetkezhet a jövő hó 7-én, vagy egyébkor az innesső részen levő községek révén, ha enged a fagy és feneketlen sár teszi kátyússá, közveszélyessé, járhatatlanná az utakat.

Nem pusztán abban nyilatkozik meg ezen ázsiai állapot átka, hogy a vármegye nem úgy és akkor intézheti a sorsát, amikor akarja, de megnyilatkozik abban is, hogy a vidéki megyebizottsági tagok egy része, akiknek idejövetele természeti leküzdhetetlen akadályokba nem ütközik, tényleg eljön, ide fárad, törődik, megteszi a költekezést — hiába, mert kénytelen belenyugodni az ügyek elintézésének elhalasztásába, akármilyen sürgős természetűnek legyenek is ezek különben, ha csak jogsérelmet nem akar elkövetni azon bizottsági tagtársain,

akik enhibájukon kívül kényszerültek távolmaradni.

Valóban, ha meggondoljuk a véletlen azon összejátszását, hogy épp most, a f. hó 22-ére összehívott megyegyűlés alkalmakor következett be ez a tiszai jégzajlás, mely a csongrádi járás és a tiszáninneni járás egy nagy részének eljöveteletét lehetetlenítette; ha meggondoljuk, hogy épp ezen megyegyűlés elhalasztását kellett az azon részekben lakó bizottsági tagoknak kérniük, amelyen — tudomásunk szerint — interpellációkat készültek intézni némelyek főispánhoz vagy alispánhoz a t á p é i h a t á r o z a t é r d e m é b e n; ha egybevetjük mindezt magával az említett határozattal és az annak nyomán megindult mozgalommal, amelynek során máig már csaknem az összes megyebeli községek képviselőtestületei a megyeszékhelynek Szentesről Szegedre leendő áthelyezése mellett nyilatkoztak: ha — mondjuk — mindezt egybevetjük: lehetetlen ebben a sors intő kezét nem látnunk, amely óva, figyelemzetve nyújtja ki felénk, Szentes felé az újat:

„Ne áldatlan, ostoba pártharcokban emészd erődöt! Ne hiálkodj a békétlenség szításában, ne a bosszúsugallta rombolásokban, mikor annyi alkotni való van. Mikor édes véreid, a szomszédos községek magadhoz kapcsolása egymaga is olyan kérdés, amelynek kellő értelemmel való helyes felfogásától, megoldásától, vagy val gyűlölettel történő elhanyagolásától, sőt bűnös megakasztásától a lételed, jövő felvirulásod, fejlődésed, esetleg elhagyottságod és megfeneklése függ!”

Igen, egy bizonyoságtétel ez az eset: olyan, amelynél meggyőző erőre hatalmasabbat semmiféle em-

— Hé, oroszlan uram, hova olyan löhálában?

— Majd mindjárt megmondom, csak hadd bujjam bele abba az egérlyukba, — felelt a futo.

A kánya erre elkezdett hahotázni:

— Hahaha, az oroszlan egérlyukba akar bujni, mert fél a macskától! Hahaha!

Az egérből lett oroszlan most már észrevette, hogy bakot lött. Fülüg veresedett és úgy dohogta nagy restelkedve a kánya felé. — Azért nem kell az embert mindjárt így kinevetni, hallja maga!

Beszélhet annak. A kánya a furcsa esetet elmondta a sólyomnak, a ki ép arra járt. Kánya és sólyom beszégett kileste egy rigó, nosza mindjárt szaladt a gerlicékhez s elfütyöltte nekik azon melegiben a történetet. No hiszen, volt is kacagás! A gerlicéknek sem maradt sokáig ám a begyükben a dolog. Mindjárt elmentek vizitba a fülemiléhez és oszonna közben elcséváltak neki mindent, s mire az oroszlan arra ment, már az ő esetét zengte mindenki, azt zizegték a bokrok, azt sutogta a szellő. Mert a szürke ruhás költő, a kedves fülemile mindjárt dalt csinált róla és élcelődte a bokroknak, a búcszó napsugaraknak s a közlőg alkonyak.

Ez nagyon boszantotta az oroszlant és elkezdett futni, hogy ne hallja a gúnyolódokat. Futott, a mig kimerült s egy fa alatt ledült pihenni. E közben kelletlenül morgota:

— Mit ér a hatalom, ha nem tudok élni vele!

Hát egyszerre kedves hangok zendültek meg körülötte. Egy csomó mezei egér hangversenyzett a közelben, igen szépen cincogva.

Az oroszlan figyelt, hallgatódzott s nagyon tetszett neki a zene.

— Ejnye be szép! — szólt fejével bólintva. Nagy kedve szottyang, hogy ő is együtt énekeljen az egérkkel. Rá is kezdte, de hajh, az ezüst hangu cincogás helyett olyan bömbölés eredt ki a torkából, hogy megrezketett körülötte minden élő lény. Az egerek százfelé szaladtak. Az oroszlan pedig felsőhajtott.

— Mit ér a hatalom, ha cincogni nem tudok!

Megindult újra, hogy alkalmas éjjeli szállást keressen magának. A mint ment, mendegélt, betévedt egy kis házikóba a melyben nem volt egyetlen egy élő lélek sem. Hanem volt benne egy nagy szekrény. Az oroszlan nagyon megörült a szekrénynek.

— No, ez éppen jó lesz nekem éjjeli szállásnak! Majd a szekrény alá mászom s ott alszom. Emlékszem, hogy ha egyszer-mászor kiszökhettem a kalickából, a legjobb izút mindig a szekrény alatt aludtam. Hát még milyen pompasán lehet rágni, rágicskálni a fájában.

De a mint a vén bútor alá akart bujni, oda bizony még a fülét se tudta beszorítani. Az egérből lett oroszlan egészen elszontyolódott erre:

— Mit ér nekem a hatalom — morgogta búsan — ha nem mászkálhatok kényvem, kedvem szerint a szekrény alatt!

Visszament újra az erdőbe, lefeküdt a hulló levelekre, elgondolta, hogy milyen elhagyott és gyámoltalan ő ezen a világon és felsőhajtott:

— Hejh, ha én megint olyan kicsi fehér egér lehetnék, nem bánám, ha még egyszer annyit kellene is tanulni, két lábra állni és bukfenecni!

Erre a gondolatra az oroszlan még egy nótát mormogott és mire azt elvégezte, mindjárt el is aludt.

* * *

Mikor az oroszlan fölébredt, nagyot ugrott örömben. Megint olyan szép kis fehér egér lett belőle, a milyen azelőtt volt. Csodálkozva meresztette szét apró szemeit s azon tűnődött, nem álmodta-e ő ezt az egész oroszlanosdit?

De bizony álmodta, én pedig ezt az álmodt leirtam egy másik kis fehér egérnek, a kit Pistának hívnak, aki épen olyan nagyravágyó mint az előbbi, ő is unja már a tanulást és egyszerre nagy, nagy, hatalmas ember szeretne lenni. Pedig lám, a kis fehér egér ott az útasarkon most már azt hirdeti mindenkinek, hogy az egérke ne akarjon oroszlan lenni, mert az nem neki való s akkor vége a cincogásnak, futkározásnak, a bujdosásnak örökre.

Mert tudni kell, hogy a kis fehér egér azóta nem nagyravágyó többé, hanem szorgalmasan tanul, hűségesen figyel gazdája intéseire, meg van elégedve sorsával s nem cserélne többé senki fival. De minthogy a kis fehér egér már fölébredt, — mese, mese, mess kenyeret, — mesém is véget ért.

beri elme nem volt volna képes felhozni a mellett, hogy a községek mozgalmának van határozott létjogosultsága, hogy törekvésük egy olyan megyeszékhely felé, a mely már ma e községek nagy részével vasúti kapcsolatban van s amelyben megvan a kellő jóakarata, erő, képesség és tehetség is ahhoz, hogy a még töle ma közlekedésileg kedvezőtlenül eső községeket is magához csatolja jó és kényelmes közlekedési eszközök létesítésével, habogy törekvésük, hozzája — mint megyeszékhelyhez — csatlakozni, megvalósul: egészen indokolt. Mig nemcsak hogy nem indokolt, de sőt kárhózas és nevétséges a mi elbizakodásunk, mely a megyebeli községeket ostoba göggel lenézve, elidegeníti, bűnös az a könnyelműségünk, mely lázasan nem siet jótánni a mult annyi hibáját, pótolni ezer mulasztását legelső sorban is egy egészséges közlekedési politika megteremtésével, amely e vármegye ma szétszaggatott s ezért szerte-húzó részeit egy egészbe forrassa össze, amelynek területén minden időben gyors, kényelmes, olcsó közlekedést biztosítanak az azt szeldelő vasutak és az állandó Tisza-hid.

Nem mi mondjuk, nem is a községek panaszoikják fel: maga az őse-rejű természet mutat rá arra a lehetetlen helyzetre, amely ma a megyebeli községek és székváros közt van, ez tesz bizonyosságot a mellett, hogy ez a helyzet visszas, képtelen valami, amely gyökeres változtatásra szorult, ha azt nem akarjuk, hogy súlyos következményeket vonjon maga után és hosszú, igen hosszú évek sorára megbénítsa városunk fejlődését.

És e bizonyosságtétel meggyőző ereje sugalta a megyebizottság egy kiváló tagját, Szeder Jánost is, hogy a most halasztást szenvedett közgyűlés alkalmakor az elnök elnapolój kijelentés után kifejezést adjon a mai helyzet tarthatatlansága fölött való meggyőződésének, meg-sürgesse az állandó Tiszahid felépítését, éppen az előfordult sajnálatos esettel indítványozván a magas kormány előtt is megokolni: hogy e hid kiépítése tovább semmi körülmények közt sem szenvedhet halasztást.

Értjük és igaz értéke szerint beszéljük ezt az erőteljes, magvas felszólalást.

De határozottan mondjuk, hogy a Tiszahid kiépítése csak részben fogja orvosolni ma nyomorúságos közlekedésünk bajait.

A Tisza jobb-parti községek, ha még e hidépítés kapcsolataiban a miniszterileg elrendelt csongrádi műút is kiépült, már tökéletesen össze lesznek forrasztva városunkkal mint megyeszékhellyel.

Am nem kisebb feladat, amelynek sikeres megoldása nem kevésbé égető, az sem, hogy a vármegye in-nensz részén levő községek is szoro-san ide fűződjenek közlekedésileg; hogy létesüljön az a vasút, amelynek kiépülése elé — bűnös könnyelműség-

gel — éppen Szentes gördit már hazamos idő óta akadályt akadályra.

Itt, ily irányban vetni latba a befolyásukat Szentes félvezetett képviselőinél; oda hatni, hogy mindannyian megértésé végre, milyen vitális érdekei fűződnek e városnak ahhoz, hogy a vármegyében egészséges közlekedési politika inaurálattassék, amely a legtávolabb eső községeket is mind ide hozza közel a székváros, mint köz-zépponthez; a mellett indítani döntő mozgalmat, hogy a községeket tárt karokkal fogadja keblére e város s ne ridegen taszítsa el magától mint eddig cselekedte; megértetni minde-ekkel, hogy aki — akár pártpolitikából, akár egyéni érdekből vagy gyűlölség-ből — azon közlekedési politika ellen tör, amely most kezd a vármegyében tért hódítani, az Szentes fej-lődésének, előhaladásának életerét vágja ketté: ez volna méltó feladat mindazokhoz, akik nálunk vezérserepet visznek, ez biztosítana egy F e k e t e Mártonnak, K i s s Zsigmond-nak vagy S z e d e r Jánosnak mara-dandó, örök emléket e város történe-tében.

Karácsony ünnepén, az Úr születésének napján, mely a békének és szeretetnek van szentelve, hangoztatjuk ezt nyiltan.

Mert bizony mondjuk: marada-dóbb léssen azok érdeme, akik e vá-rosnak vasútját tovább építeni, az ál-landó Tiszahid létesülését előse-gíteni és ezzel jövőendő fejlődésének alapját letenni törekszenek, semmint száz és száz olyan, aki ostoba párt-harcokban emészti erejét, hogy a pol-gármesterek személyiségében válo-gasson.

Elhalasztott megyegyűlés. Gyér so-rokban gyűltek be a törvényhatósági bizott-ság tagjai a f. hó 22-ére meghirdetett megyegyűlésre.

Még Szentes sem mutatott valami nagy érdeklődést. Megyebizottsági tagjainak alig harmada gyűlt be, dacára annak, hogy va-lasztás lett volna napirenden.

A vidékről csupán Mindszent vonult be nagy erővel, a távolabb vidékekről alig egy-két biz tag szállingózott elő, jobbadán Hor-gos, Dorosma és Tápérol, míg Csongrád egész járása és a dorosmai járás nagy része távollétével tündökölt.

De nem is lehetett másként. A Tisza víze megzajlott, nagy táblákban indult meg rajta a jég és ilyenkor bátor ember az, aki megkoekeltatja az átkelést egy lenge dereg-lyén a jégtorlaszok közt. Hogy pedig lélekve-szedelemmel tegyen meg valaki ilyen útát: ezt semmiféle közügy sem kívánhatja meg senkitől.

Igy esett aztán, hogy Csongrád felől átszállt ugyan hozzánk e napon egy-két bá-tor ember, de a törv. biz. tagok zömé ott-hon rekedt és úgy ezek, valamint a Sövény-háza, Csany-Felgyő felől jövők, köztük N o-vák József orsz. képviselő is, a túlparton re-kelek, onnan kérvén fel táviratilag a főis-pánt, hogy a közgyűlést kedvezőbb időre halasztaná el, amikor a közügyek intézésében ők is részt vehetnek.

Sok fontos kérdés várt e megyegyűlés-től megoldást. A közg. bizottságba új tag,

az igazoló választmány tagjainak és az ár-vaszéki elnöknek esetleg ülnököknek választása, a megyei úthálózat megállapítása és sok egyéb oly kérdés, miket egyoldalúan, a me-gye jó részének hozzájárulása nélkül megol-dani akkor, amikor az elmaradtak önhiba-jukon kívül szorultak otthon, a legnagyobb méltánytalanság leendett és így csak helye-selhetjük a főispán határozatát, a melylyel — a közgyűlést meg sem nyitva — a tá-viratok bemutatása után nyomban, a jövő hó elejére halasztotta azt el.

Az elhalasztás kijelentése után S z e d e r János szólalt még fel a tiszai állandó hid kiépítése érdekében. S miután a főispán kijelentette, hogy ez mindenesetre az unjon-an egybehivandó közgyűlés egyik legfonto-sabb kérdését fogja képezni, a biz. tagok szétszórtak.

A közgyűlés megtartása — ez azt hang-sulyozni kívánjuk — nem csupán méltányta-lanság, de jogtalanság is lett volna és esetleges határozatai bizonyára semmiek, ha az elhalasztást táviratokban kérők bárme-lyike is megfélebezi azokat, mert ez eset-ben a belügyminiszter nem zárkozhatott vol-na el azok megsemmisítése elől.

Szükségesnek láttuk ezt hangsulyozni azért is, mert előttünk ismeretlen reporter az elhalasztásnak olyan hazug indo-ka-ait sürgönyözte meg a Buda-pesti Hirlapc-nak, amelyeket igaz érté-veltségükre leszállítani kötelességünk.

Mi a legfontosabb része az iskolának?

Pár nap muiva a tanár egyharmadat morzsolják le hazánk tanárai és tanítói, ta-nulónk: a szülők büszke reményei pedig ki nyílt és fölemelt homlokuk, ki pedig szem-lestítve, nehézz szívvél mutatja be az első idősáki értesítőjét.

Az elsőket hagyjuk örömlükben úszni a család melegen ölelt karjai között, hagy-juk őket Krisztus születésének boldog ünne-pén, hadd vigadjanak.

Nézünk a másikat, szomorú felet. — Tisztelet a kivételeknek, de itt úgy a szülők, mint a tanulók részéről megújulnak az iskola elleni támadások és vádak; szidják a taná-rokat és tanítókat, szidják az iskolákat, nekiesnek kiméltlenül, piszkolják, gúnyolják, haszontalan intézménynek nevezik, melyeket kell, hogy reformáljanak, mostani szervezőt-eket romba kell dönteni.

Ezen vádak, támadások ma stereotyp alakot öltöttek magukra; s most már ha-sonlítanak azon mintakhoz, melyeknek alap-nyomása elkopik, miután sokáig voltak köz-forgalomban.

Az iskola és a tanerők elleni vádak különféle képen nyilatkoznak; panaszkodnak az elemi iskolák ellen, fogyatkozást latnak a középiskoláknál részint a szervezetben, részint pedig a tanerők működésében.

Egy helyen hangsulyozzák a közép-is-kolai nevelés feladatát s ebbeli hivatásának fogyatékos teljesítését. Másik ki akarja kü-szöbölni a humanizmust a középiskolákból és panaszkodik a túlterhelésről, egyszerűval: min-denütt hangoztatják a közköztas reformját, az ifjúságnak az iskolában való nevelése szükségét s az e terén való haladást korszerű alapon, korszerű tényezők és eszközök által.

Én ezen panaszoikat, ezen kifogásokat a tanügy jelen állásával szemben, — ezen reformjavaslatokat, melyeknek élén maga a közköztasügyi kormány áll, örövendés je-léül üdvözölhetem, jobban mondv mind-annyian ilyenül üdvözölhetjük annak, hogy a nevelésügy iránti érdeklődés általános, melyebb és intenzívebb alakot öltött magára, a mi rendesen a valódi nagy, a nemzeti életbe bevágó eseménynek szülője. Ugyan kérdeni merem: ki volt az, aki ezen esemé-nyeket előidézte, aki ezen reformszékkel

szemben állította a közönséget, szemben a minisztert? Hinnem kell: hogy ezt nem más mint hazánk művelt, szorgalmas, a nevelés rosszul fizetett, fáradsáttalan munkásainak testülete, a tanítók és tanárok érlelték meg. Természetes, hogy sokszor ezen általános reform-vagy a fogvatkozások okait sokkal felületesebben itéli meg, a jelenségeknek inkább külső oldalát tekintni, mintsem a dolgok valódi veljébe, lényegébe hatolna. Node hagyjuk ezt, majd irnak erről helyetnem hivattabbak.

En nem az iskolák szervezetéről, nem közköztudásügyünk politikájáról akarok szólni, hanem egyes egyedül a tanérok ellen irányzott fel-felmerülő alaptalan vádakat éskorom eltoppantani: miért oly meddő az iskoláztatás általános eredménye? miért mutat fel nagy fogvatkozást az iskolának nevelési feladata?

Haszontalan intézménynek állítják a tanfelügyeléseket, szűdják a tanítókat, átkozzák a tanárokat, elkergetik a nevelőket stb. Panaszkodnak elmaradottságról, panaszokodnak, hogy állásuk elnyerése után szellemileg nem haladnak, tespednek, elsatnyulnak!

Igaz, hogy oly nagy testületben, minő a tantestület, van a sok jó tanér között nem kevés kifogásolható tanár vagy tanító is, ki nem felel meg hivatásának, de szabad-e egyesek hibáit, fogvatkozásaiért az egész testületet felelőssé tenni?

Hol, miben rejlik a meddő eredmény, hol a fogvatkozás oka? Bátran kérdenem lehet: — hol?

Az iskola és család egymáshoz való laza viszonyában! Mert a család a legfontosabb kiegészítő része szerintem az iskolának.

Igen, a közönség hamar keres és talál bűnbakot a fogvatkozásért, mindenütt keresi és mindenkinben, csak magánál és önmagában nem. Elhiszem! Könnyebb dolog is ez, mintsem magánál keresni a hibát s okulni.

Család és iskola! e két nevelésügyi tényező bense összefüggésének szüksége és tudata fölébredt-e a gyermekeket iskolázató nagy közönségben? Ezen fontos kérdésre hatarozott nem mel kell felelnünk.

Mihelyt megkezdődik a tanév, lazasan betűsággal keresik fel a szülők az iskolákat, beiraátják gyermekeiket és ettől fogva a tanév végéig mindent rábiznak a tanítóra, tanára és az iskolára. Nem törődnek gyermekeik szellemi fejlődésével, csak ha intőket kapnak a gyermekek az iskolában, csak ha bizonyítványukat kikapják a tanulókat, akkor vesznek tudomást azok haladásáról, vagy elmaradásáról.

Az iskola, a tanító, tanár, a gondjaira bízott 140, illetve 40—60 tanuló mellett, akarmit követethet el, akarhogy buzgódkodik, int, nevel és tanít: nem képes azt a nemes célt elérni, mely tulajdonképen a feladata. Mert ezt csak az esetben teheti, ha a szülő otthon támogatják és gyermekeikkel kellően foglalkoznak.

Törődnek gyermekeikkel, érdeklődjenek szellemi haladásuk iránt, neveljék jól otthon, figyeljék meg a zsenge lelkeket játékaiknál, imaikkban és szórakozásaikkban; egyszerűen foglalkozzanak velők csak fele időt át, mint amit az iskolában töltének és meglátják, hogyan fognak haladni gyermekeik az iskolában, melynek egyik célja, a tanítás folytát fogvatkozik, mert a házi nevelés hiányával kell megküdeni és mind a kettőt, a nevelést és tanítást összhangzásba hozni.

A szülők feladata: minél gyakrabban fölkeresni az iskolát, meggyőződést szerzeni gyermekeik haladásáról, megismerni hibáikat, fogvatkozásait, tanácsot kérve és viszont szolgáltatva.

A szülőknek és tanítóknak legbensőbb összekötöttesben kell lenniük egymással, segíteniök egymást a szent cél és nemes munkában: a gyermekeik, tanulóik nevelésében és tanításában.

De hany szülő fogja fel a dolgot ezen oldalról? Nem könnyebb-e, nem kényelmesebb-e gáncsolni az iskolát, a tanítót és a tanári testületet? Nekik felróni az egész felelősség terhét?

Ime, egyik fontos oka gyermekeink szellemi fejlődése fogvatkozásának! . . .

Foglalkozunk tehát gyermekeinkkel otthon, érdeklődünk haladásuk iránt és szellemileg nőni fognak, erkölcsben pedig erősdőnek; akkor az iskolának átlagos értéke is nagyobb lesz; képes lesz az igényeket kielégíteni, többet követelni, de többet is adni a haza, az emberiség valódi üdvére.

Szűcs István,
szegvári néptanító.

Ujdonságok.

— Midőn olvasóinknak vidám karácsonyi ünnepet kívánunk, egyuttal előre jelezzük, hogy lapunk legközelebbi száma, a közbeeső ünnep miatt, csak jóvó osztótörtökön jelenik meg.

— Beszámoló a szomszédban. Csongrádról írja levelezőnk: Dr. Szivák Imre, Csongrad országgyűlési képviselője, levélben tudatta az itteni szabadelvű párttal, hogy beszámolóját és egyszersmind programmbeszédjét f. hó 27-én délelőtti 11 órakor fogja megtartani a városház előtti téren. Ebből folyólag a csongrádi szabadelvűpárt értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a programmbeszéd megtartása után este impozáns fáklyamenettel fogja a párt megtisztelni a képviselőt.

— Vármegyénk úthálózata. A megyei úthálózatot megállapító bizottság befejezte működését, amelynek eredménye — fölülbírálás és jóváhagyás végett — egy táblázatos kimutatásban lett volna a f. hó 22-ére hirdettet meggyűlés elé terjesztendő. A bizottság által készített kimutatás szerint vármegyénk törvényhatósági úthálózata, mely a szentes-vásárhelyi, szentes-csongrádi, szentes-szarvasi, szentes-aradi, szentes-orosházi, szentes-mindszenti, mindszent-vásárhelyi, mindszent-kisteleki, szeged-csongrádi, szeged-dorosmai, szeged-horgosi, szeged-nagváradi és szeged-tápei útrészeket öleli fel, összesen 189,7 kilométer, amelyből csak 7,7 kilométer a műút. A községi közlekedési (vicinális) úthálózata pedig, mely a szentes-szt.-mártoni, szentes-t-szelevényi, szentes-magócsi, szentes-békesi, szentes-aradi, f.-sebestyén-szentmártoni, f.-sebestyén-szarvasi, magocs-vásárhelyi, magocs-szarvasi, magocs-bánfalvai, szegvár-vásárhelyi, szegvár-derekegyházi, mindszent-derekegyházi, tápé-algyői, algyő-sándorfalvi, tápé-leleli, horgos-szabadkai, horgos-kanizsai, dorosma-halasi, dorosma-majsai, dorosma-sándorfalvi, dorosma-horgosi, szeged-budapesti, kisteleki-majsai, baks-p.-péteri, mindszent-félegyházi, csongrad-félegyházi, csongrad-budapesti és csongrad-teési útszakaszokat öleli fel, összesen 308,8 kilométer, miből műútnak semmi sincs kiépítve.

— Tanári jubileum. Szép és magasztos ünnep színhelye volt a szentesi gimnázium díszes nagyterme a f. hó 23-án, mikorra a közs gimnáziumi bizottság hívta össze mindazokat, akik megkivántak ünnepealni Dósa Elek gimn. tanár huszonötödét itt működésének jubilaris évfordulóját. Az ünnep d. e. 10 órakor kezdődött, mely időre a tágas nagy terem szorongásig megtelt a tisztelő küldöttségekkel, nagyszámú közönséggel, melynek soráiban a szépem is képviselve volt és az ünnepeit régi valáminet jelenlegi tanítványival. A vendégek közt volt: Zsily István szky Mihály főispán, továbbá a ref. egyház presbiteriumának küldöttsége Filó János egyházi elnök vezetése, a városi előjáróság Tasnády Antal dr. polgármester vezetése, a gimn. bizottság Kiss Zsigmond vezetése, a polgári leányiskola tanestülete Déga I Kálmán igazgató vezetése és a régi tanítványok közül számosan Aradi Kálmán rendőr-főkapitány, mint egyik legrégibb tanítványának vezetése alatt. Mikor tanártársai kíséretében az ünnepeit egyenved 11 órakor a terembe lépett, lelkes éljenzéssel fogadta őt a nagyszámú közönség, amelynek elhangzásai a daleylett énelkelte a S z o z a t e első versszakát. Ezután következtek az üdvöző beszédek, melyek sorát az ünneprendező gimn. bizottság nevében, Kiss Zsigmond nyitotta meg, méltalva az ünnepeit érdemreit. Utána nagytisztelt Filó János szót a ref. egyház nevében, amelynek gimnáziumánál 25 év előtt az ünnepeit itteni

tanárkódását megkezdte. A város üdvözletét T a s n á d y Antal dr. tolmácsolta igen szép szóhoz rövid, magvas beszédben, majd a polgári leányiskola igazgatója róttala ez en intézet elismerésének adóját az ott volt óradó iránt és Aradi Kálmán tolmácsolta a volt tanítványok szeretetét. Végül Z o l n a y Károly igazgató-tanár a kartársak üdvözletét tolmácsolta és M o l e c z Béla VIII. oszt. tanuló szót a jelenlegi tanulóterások nevében. Az ünnepeit mindenik üdvöző beszédre, mindinkább fokozódó meghatótsággal választos s miután még befejezől a daleylett a H i m n u s z első versszakát énelkelte, a szép ünnepeit délelőtti 11 órakor véget ért. Megemlítjük még, hogy a jubiláló tanár volt tanítványai körében mozgalom indult meg egy alapítvány összgeinek összejgyűzését irant, amely — a jubileum emlékezetül — az ünnepeit tanár nevére fog szólni, hogy így minden időkben bizonyágot tegyen az ő érdemeiről.

— Az iparhatósági megbizottak. A f. hó 20-án délelőtti volt a jóvó évi iparhatósági megbizottak választása az ipartestületi ház termében, olyan megdöbbentő részvétlenség mellett, hogy szinte szégyenletes az egész választás. Iparosaink — ahogy erik alkalom nyílik — ki nem fogynak a panaszból, hogy őket senki sem pártolja, de mikor rákerül a sor, hogy magukon segítsenek, rendszeren ki-tűnik, hogy még ez irant sem bírnak kellő érzéssel. Most is összesen 6 szavaat adatott be a lefolyt választásnál és a h a t s z a v a z a t t a l választottak Szentes város k e r e s k e d ő i és i p a r o s s a i h i s i i p a r h a t ó s á g i m e g b i z o t t a k. E m e g b i z o t t a k: Burian József, Kovács Sándor, Wellich Vilmos és Veceeri Sándor kereskedők, továbbá: Varga Béni, Török Matyas, Szóva János, Papp Nándor, Papp Antal, Molnár Sándor, Kálmán Béni, Gálfi Lajos, Dobóczy József, Dobos David, Csillag Armin, Czeglédi Fülöp, Béli József, Bori Laszlo és Biki Nagy József iparosok.

— Megszakadt közlekedés. A tiszai jégzajlás olyan mérveket öltött, hogy a rendőr-főkapitány a mai napon érendelte a komp-közlekedés teljes beszüntetését a földi rév-nél. Az összekötöttes Szentes és Csongrad közt ezzel, bizonytalan időre, teljesen megszakadt.

— Az ökörhóború vége. Sok nyugtalan álomban neheztelt S t a m e r a l i s p á n ö k r e i mint valami lidércnyomás a S z á n t h ó Dániel uram ő kegyelme mellére azóta, hogy S i m a Ferenz szabadalmaztot népbolondító heccelése folytán azt a nevezetes fejezemi feljelentést megeselekedte, amelyben az a l i s p á n a m a r h a z á r l a t megtörésével vádolta és hatalmasmen fenyegette, hogy így, meg amugy, aszonyga: át fogják adni ezt az ügyet a f i s k u s n a k m e g a t ö r v é n y s z é k n e k i s, m e r t a z a l i s p á n a m a r h a z á r l a t megtörésével b ü n c s e l e m é n y t i s k ö v e t e t e l, a m e l y é r t a b ü n t e t ő t ö r v é n y t í m e n a m o l y a n ű s z a s z e r i n t b ö r t ö n b ü n t e t é s j á r n e k i k i. N o h á t, a S z á n t h ó Dániel uram marhabóborújának is vége! Megjárt, persze, minden fórum. Szántó uram nem nyugodott bele a közig. bizottság határozatába, amely őt panszával elutasította, megföllebbezte azt a magas miniszteriumhoz és ime, most az vetett véget az ökörhóborúnak, elutasítván az ökörfölebbezést, helybehagyván, indokálva fogva, a közig. bizottság ez ügyben hozott elsőfoku határozatát.

— Eljegyzés. V á r a d i Krisztina kisasszonyt, V á r a d y Lajos gyógyszerész és takarékpénztári igazgató szeretetreműdött kedves leányát, a mult heteekben jegyezte el S a r o s s y Imre hosszú-pályi gyógyszerész.

— Biró előt. A f. hó 23-án nyert, folytatódagos tárgyalásban, elintéztést az a rágalmazási fenyítöper, melyet A l b e r t é n y i Antal megyei főszámvévo indított S i m a Ferenz lapszerkesztő ellen azért, hogy az utóbbi az utcaú haladatában többek jelenlétében azt állította róla, amit lapjának f. évi október 1-én megjelent számában meg is irt, hogy A l b e r t é n y i a csongradmegyei gazdasági egylet 500 frjtát elcsikkasztotta. A bizonyítási eljárás befejeztetvén, Gaál Sándor kir. járásbíró kihirdette az ítéletet, mely szerint S i m a Ferenzet a rágalmazás vétségében

hogy a most jutalmul adott regény 3 frt értékű, továbbá évente a lap mellett 4, egyenkint 1 frt értékű regény adatik mellékletül s így a regények értéke már magába véve 7 frt s emellett maga a hetenkint megjelenő lap ingyenes dívatmellékletével oly kitűnően van szerkesztve, hogy magában is megéri a 6 frtot, akkor csak ujabbán s melegen ajánlhatjuk a most jövő előfizetési időny alkalomból a »Képes Családi Lapok«-at. Megvagyunk győződve, hogy e díszesen illusztrált, a legelsőbrangú írónk által támogatott heti lap, minden műveltt magyar családnak állandó hazi barátjává lesz. A kiadóhivatal Budapesten van, Nagykorona-utca 20. szám alatt.

52 darab JÓ SZIV

sorsjegy és

156 drb. értékesebb könyv

sorsoltatik ki évenként a »Budapest« humorisztikus melléklapjának, az »Uj-Budapest«-nek a talánymegfejtői között.

Ingyen

ad a kiadóhivatal minden egész éves előfizetőnek, ki 12 frtot egyszerre küld be, egy 207 oldal, 70 kép, aranyozott díszes boríték és jutalomképpel bíró »Budapest« nagy képes naptárát. Ezenkívül egy 3 színben nyomtatott díszes fal-naptárt.

Ingyen ad minden féléves előfizetőnek, ki 6 frtot egyszerre küld be, egy 207 oldal, 70 kép, aranyozott díszes boríték és jutalomképpel bíró »Budapest« nagy képes naptárát.

Ingyen ad minden egyéves előfizetőnek, ki 3 frtot egyszerre küld be, egy 150 oldal, 30 kép, aranyozott díszes boríték és jutalomképpel bíró »Budapest« kis képes naptárát.

Ily páratlan kedvezményben részesíti t. olvasóit a

„BUDAPEST“
című

34,000 példányban megjelenő
képes politikai napilap,

mely immár *XVII-ik évfolyamát futja*, s mely évről-évre nagyobb elterjedésnek örvend. Ma már annyi példányban jelenik meg, hogy három rotációs-gépen nyomják. A »Budapest« e szokatlan elterjedését egyrészt határozott *nemzetis független irányának és kitűnő tudósításainak*, másrészt pedig *eredeti rajzok után készült képeinek köszönheti*. A »Budapest«, — nem csinálva kétkulacsos politikát, mint az mai napig már nemcsak a közéletben, de a hírlapirodalomban is szokásos, — *nyíltan és kitartóan — a személyes untó alapján, Magyarországot teljes állami függetlenség és önállóság mellett kitűz. S e törekvésében politikai közéletünknek, az orsz. függetlenségéi és 48-as pártunk számos kitűnősége támogatja, kikől ismételtlen hozott már a »BUDAPEST« nagyérdemű közleményeket, s kiknek ígéretét bírja a szerkesztőség, hogy a lapot szellemileg továbbra is támogatni fogják.*

De a »BUDAPEST« nyíltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett arra is kiváló gondot fordít, hogy olvasói úgy a hazai, mint a külföldi nevezetesebb eseményekről gyors és megbízható értesülést nyerjenek. E végből olyan levelezői kart szervezett, a minő egy lapnak sincs. Csak itt az országban *357 rovatos levelezője* van a »BUDAPEST«-nek. E mellett állandó tudósítókat tart Bécsben, Belgrádban, Bukarestben, Berlinben, Konstantinápolyban, Párizsban, Pétervárosban, Romában, Szófiában, Zúgrádban és New-Yorkban. Az illusztrációkra, — melyek legtöbbször napicsmenyekre vonatkoznak — különösen kiváló gondot fordít a »BUDAPEST«. A nevezetesebb eseményeket kiküldött rajzolóival helyszíni felvételek által eszközli.

A szórakoztató olvasmányokra szintén nagy súlyt helyez a »BUDAPEST«. Tárcarovata élénk és változatos; a mit eléggé igazol az is, hogy a közelmúltban irodalmunk majd mindegyik jelése felkereste dolgozataival a »BUDAPEST«-et.

Regényeire hasonlóképp mindig kiváló gondot fordít a »BUDAPEST«; arra törekedvén, hogy ne csak érdekesítő, hanem irodalmi színvonalon állók is legyenek. *Folyórat*

két regényt közöl egyszerre,

sőt midőn közlendőinek anyaga megengedi, *három regényt is hoz.*

Ezeket kívül »UJ-BUDAPEST« cím alatt, vasárnaponként *humorisztikus heti melléklet* csatoltatik a főlaphoz, *egészen ingyen*. E humorisztikus melléklet kifigurázza a politikai és társadalmi élet ferdeségeit, hoz józsi adomákat, tréfás megjegyzéseket; végül pedig minden héten egyegy talányt közöl, amelynek megfejtői között újvéttől kezdve *hetenkint egy-egy Jóság sorsjeggyel*, továbbá értékes jutalomkönyveket sorsol ki. Ha még tudjuk, hogy e lap »Kis Gazda« rovata úgy a mezőgazdaságra, mint az iparügyre kiváló gondot fordít, s a közgazdaságot, — a többi lapoktól eltérőleg — akként kezeli, hogy az bárki által könnyen megérthető, úgy bátran elmondhatjuk, hogy a »Budapest« — mely tényleg a legelső lap hazánkban — minden tekintetben alkalmas arra, hogy minden magyar család állandó látogatója, házi barátja legyen.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre ... frt 12.— Negyedévre ... frt 3.—
Fél évre ... „ „ 6.— Egy órára ... „ „ 1.—

Mutatványsszámokkal bárkinél ingyen
szolgál a „BUDAPEST“ kiadóhivatala, IV. k.,
Sarkantyús-utca. 3. sz. a. 2—2

Laptulajdonos és felolós szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferencz
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Csúsz, köszvény, tágszagatás, fejfájás, csípőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedorzsolás a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-nyugtató szer és ma minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 krért. Minthogy utazások léteznek, ennélfogva mindig határozottan:

„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő. 18—3

Hirdetés.

Gunszt David vas- és fűszerkereskedésében egy jó házból való fiú tanoncul azonnal felvétetik. 2-2

Felhívás.

A »Szentesi Kölcsefnő Segélyző Szövetkezet« igazgatósága az 1892., 1893. és 1894. évekre új aláírási iverket bocsátott ki 20 kr. heti betét részlettel jegyzése céljából.

Előnyössé teszi e szövetkezetet az a körülmény, hogy

1) a kötelezettség csak 3 évig tart, tehát nem kell évek hosszú során át a gyűjtött tőke kifizetésére várakozni;

2) ha valakinek van kölcsöne, ha nem törleszti is, három év alatt csak rövid ideig kell fizetni a kölcsön után járó kamatokat;

3) a heti betét egy-egy részlet után csak 20 kr., mely csekély összeg módot nyújt a szegényebb sorsúaknak is egy kis tőke gyűjtésére.

Egy-egy részlet után beíratási díjul egyszer mindenkorra 40 kr., heti betét címén pedig újvéttől kezdve három éven át 20 kr. fizetendő.

Részvényeket jegyezhetni: Balázsovits Norbert igazgatónál, dr. Mátéffy Ferenc aligazgatónál, dr. Csató Kálmán titkárnál, Kolpaszky János, Szőke István, Kölber Mihály, Mócz Kálmán, Kanász Nagy Antal (szabó), Nyiry Gyula, Bajczerszky Lajos, Lakos Károly igazgatósági tagoknál, Négyesi Albert szövb. szolgálat és minden szombaton délután a hivatalos helyiségben (Kanász N. Antal férfitárszó házában.)

Szentesen, 1891. dec. 5.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Cselédszerzés és elhelyezés.

Az I.-ső tizedben levő Szűcs Dániel-féle házában, a f. hó 28-án, azaz hétfőn, hatóságilag engedélyezett

Cseléd-elhelyező intézet

nyílik meg, melyre a cselédigénylő n. érd. közönség b. figyelmét azzal hívom fel, hogy ott úgy cselédek: szolgálók, szakácsok, szobalányok, kocsisok stb. az igényeknek megfelelően ajánlataank, valamint a szolgálatot keresők elszegődtetnek.

Szentesen, 1891. december 24.

NEUMANN JÓZSEF.

EUROPA SZÁLLODA SZEGEDEN.

Van szerencsém a t. c. utazó-közönséggel tudatni, hogy az »Európa« szállodát egy új épület emelése által tetemesen megnagyobbítottam, úgy, hogy most 50, a legnagyobb komforttal berendezett vendégszoba, egy nagyszerű légfűtéssel ellátott ebédlő és kávéház áll a t. c. közönség rendelkezésére.

Elismert jó konyhám és boraim a legkényesebb igényeket is kielégítik.

Kiváló tisztelettel

Juránovics Ferencz.

Legszebb és legcélszerűbb karácsonyi ajándék:
 EGY BÜTÖRDARAB VAGY DISZTÁRGY!

MEGHIVÓ.

Jó, tartós, finom, egyszerű, valamint legizléstel-
 jesebben elkészített

fa- és kárpit-bútorok

beszerzésére legmelegebben ajánlom Szentesen, a fő-
 úton, a „Sajtós“-féle emeletes házban lévő ujonnan
 felszerelt

BÜTOR-RAKTÁRAMAT,

hol is a bútorszükségletek legolcsóbban, szolid ki-
 szolgálás mellett fedezhetők.

4-3

Fábián Ármin,
 kárpit és bútorkereskedő.

Havi és negyedévi részletfizetés mellett is!

Havi és negyedévi részletfizetés mellett is!

Legszebb és legcélszerűbb karácsonyi ajándék:

EGY BÜTÖRDARAB VAGY DISZTÁRGY!

ad. 8.]1891.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye hajdui és tiszti le-
 gényei részére a jövő 1892-ik évre 13 drb.
 mentének, 13 drb. atillának, 26 drb. ma-
 gyar nadragnak, 13 drb. sapkának világos
 kék posztóból, sárga zsinórzattal, továbbá
 13 drb. kabátnak, 13 drb. magyar nadragnak
 vitorla vászonból; végül 13 pár uj és 13
 pár fejelés csizmának beszerzése szükséges-
 sé válván, — felhivatnak miundazok, akik az
 imént megnevezett tárgyak előállítására
 pályázni kívannak, hogy lepecsételt boríték-
 ba zárandó ajánlataikat jövő évi január hó
 14 ik napjáig alóírottához (vármegyeház I-ső
 emelet 11. ajtó szám alatt) mutassák be.

Megjegyeztetik, hogy:

a) a zárt ajánlatokhoz a vállalati ösz-
 szegnek 10 százaléka mellékelendő;

b) a ruhaneműekhez szükséges posztó
 és egyéb anyagok lehetőleg valamelyik ha-
 zai gyárból szerzendők be s úgy a szövetek,
 valamint a zsinórzat mintái az ajánlattal
 együtt mutatandók be;

c) az ajánlatok jövő évi jan. hó 15-én
 d. e. 10 órakor, Szentesen, alóírott fent
 megnevezett hivatalos helyiségében fognak
 felbontatni és elbíráltatni.

Szentesen, 1891. évi dec. hó 17-én.

DR. CSATÓ ZSIGMOND,
 várm. főjegyző, biz. elnök.

2-2

Dr. László Vilmos

egyetemes orvostudor, a bécsi Allg.
 Krankenhaus (közkórház), a niederösz-
 terreichische Landes-findelanstalt (lelenc-
 ház) és a m. kir. pozsonyi nőgyógyászati-
 szülészeti és bábaképző intézetnek
 hosszabb ideig volt gyakornoka, Szente-
 sen telepedett le és itt orvosi gyakor-
 latát a Betlehem utcában, I. tized 412
 sz. volt Dr. Pollák Sándor-féle ház-
 ban levő lakásán megkezdte.

Rendel bejáró betegeknek d.
 u. 1/2 2-től 4 óráig — szegények-
 nek ingyen.

3-3

Korrejtely. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estékre. A korrejtely csak
 akkor valódi, ha a gyári jelvényel, a Horgonnyal el van látva.

Ezer meg ezer szülő dicséretleg elismerte a híres

Horgony-Kőépítőszekrények

nagy nevelési értékét; jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára!
 Részletesebbet ezekről valamint a „Korrejtelyről“ képes árjegyzékünkben ta-
 lálni, melyet minden szülőnek meg kellene rendelni, hogy kellő időben gyer-
 mekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és
 megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Min-
 den kőépítőszekrény a „Horgony“ jelvény nélkül közönséges és kiegészítésre nem
 alkalmas utánzások, ennél fogva mindig

Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játékeszkereskedésben 35 krtól 5 frtig és
 feljebb kaphatók.

RICHTER F. AD. és TÁRSA.

első osztr.-magy. csász. és kir. szabad. kőépítőszekrény-gyár.

Bécs, I. Nibelungengasse 4. Olten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

VERSENY-REJTVÉNY.

Elsőm — szólt Benakiba: nincs a nap alatt, —
 De mint a „régie“ ellentéte megmaradt.
 Utolsó — folyton van, s halad bár elmarad,
 Lesd meg háromszázhatvan és öt nap alatt.
 S együtt? kívánja majd egy levéláradat,
 Hogy ekkor megfejtöm, boldognak tudd magad.

MINDENKI, a ki a fenti rejtvény helyes megfejtését 1892. január hó 15-éig a

MAGYAR HIRLAP

című, kitűnően szerkesztett, teljesen független napilap, 1892. január—március negyedére járó előfizetési díj (3 írt
 50 kr.) melléklésével nevezett lap kiadóhivatalának (Budapest, Gránátos-útca 16. szám) beküldi, a Magyar Hirlap
 karácsonyi ajándékát és

P A L M A I I L K A

a bájos operette dívatának

„Szinpadi festék“

című nagyérdékű regényét diszkötésben kapja jutalmul.

A „MAGYAR HIRLAP“ kiadóhivatala.

2-1

KÉPES CSALÁDI LAPOK

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Szerkeszti: Dr. Tolnai Lajos. Főmunkatárs: Dr. Váradi Antal. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Murányi Ármin. 6-3

Előfizetési ára:

a „Hölgyek Lapja” című dívat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt: Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt. 50 kr.

A „Képes Családi Lapok” című hetilap új nyegyedik lép. A magyar szépirodalomnak a hatalmas létezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét a következő írók és íróknő támasztják: Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmadi Győző, Mikszáth Kálmán, Kamócsy József, Temérdek (Jeszzenszky Danó), dr. Prem József, dr. Sziklady János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vertessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Raditzky Jenő, Csorba Pálóty Ákos, stb.; Beniczki-szaja Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb., stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes heti lapok között a legelőkelőbb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden váltáját felöleli; képei a jelen eseményeit s a legfrissebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című havonként kétszer megjelenő dívatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyok valóságos szellemi titkára, a menyhien a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beküldhető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozva meg évenként az előfizetőit.

Zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, képző-, csejka- és pontalányokkal és szórjegyvekkel, melyeknek megfizetői értékes jutalmakat kapnak.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legczelszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; a ki 3 frt előfizetési összeget 30 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt; és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak eli-mérésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyveskereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest. Nagykoronai-utca 20 szám.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

3710. a. ü. 1891.

3-2

Hirdetmény.

Felhívtnak mindazok, kik föld- és házbirtokkal rendelkeznek, hogy az ingatlanokat telekkönyvi bekebelezés által terhelő adóssági kamatokat — az általános jövedelmi pótdadó leengedése céljából — a bekebelezési végzés vagy egyéb, törvény szerint elfogadható okmánnyal igazolvva 1892. évi január hó 1 től 31-ig bezárólag előírt hivatalnál; 1892. évi február hó 1-től 15-ig már csak a szegei m. kir. pénzügyigazgató-ságnál benyújtandó igazolási kérelem kapcsán annyiival is inkább bejelenteni el ne mulasszák, mert a fentjezett határidőn túl vallomásaik figyelembe nem vétetnek.

Városi adóhivatal.

Szentes, 1891. dec. 18.

SULCZ KÁROLY, a. ü. tanácsnok.

Med. univ. dr. Czukermann Soma

fogbajosoknak rendel naponta

délután 1-től 4 óráig.

Mafogak és teljes fogsorok készítése, úgy fogak plombálása, valamint foghúzás — utóbbi fájdalom nélkül altatással is — eszközöltetik.

Kávéházi és kocsmaüzletemhez

üzletvezetőt keresek. Ajánlatok a felsőpárti Dósa-házban levő lakásomra intézendők hozzám.

Szentesen, 1891. decemb. 24.

Neumann Jónás.

Rátz János

a vekerparton lévő 4 hold szöllejét egy tagban vagy részben is eladja. Vásárszéiben levő házánál saját termésű bora, ugyanott lépes méz és csurgott méz van eladó. — Alkút saját

2-1 házánál lehet tenni.

Ház és föld eladás.

A III. tized 183. számú, Imrei-féle ház szabad kézből eladó, esetleg ha szönhérre kiadó. Ugyszintén az alsóréten 5 hold hereföld is szabadkézből eladó. — Értekezhetni IV. tized 508. szám alatt, Molnár Józseffel.

KISS JÓZSEF

HETI LAPJA.

A HÉT

TÁRSADALMI, IRODALMI ÉS MŰVESZETI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK

MINDEN VASÁRNAP

Csak az imént adta ki A HÉT közzétűntést keltett 100-ik számát. Ez a szám, melyet mai irodalmunk színvételre töltött meg közleményeivel, egyuttal hű tükrre azon előkelő szemlének, mely e lapot átlegli és azon magas irodalmi niveauunk, a melyet e lap képvisel.

A HÉT a legliberalisabb szemlében szerkesztett magyar hetilap. Közöl novellákat, költeményeket, dramatiszt apróságokat, politikai és társadalmi esszéket; figyelemmel kíséri a hét összes mozgalmait és kiválasztja és feldolgozza a legfontosabbakat és legérdekesebbeket. Kultivál minden genret, hozzájárul minden actualis kérdéshez, de sohasem lép át azon határokat, melyeket a jó ízlés — irodalmi lapnál a legfőbb kritérium — parancsol.

A HÉT az egyetlen szépirodalmi hetilap, mely a péntek esti színházi premierekről még ugyanazon a héten, ügyszólván a napilapokkal egyidejűleg, hoz nagyobb szabású ismertetéseket. Szépirodalmi része kivételével actualis minden közleményében és jórészt ennek köszönheti nagy sikerét és azon közkedveltséget, melyben részesül.

Munkatársai fényes koszorújából alig hiányzik egy nagy irodalmi név. Azok közül, a kik „A HÉT”-be eddig irtak s részben állandó munkatársai, felemlítjük a következőket:

Abonyi Árpád, Ábrányi Emil, ifj. Ábrányi Kornél, Agai Adolf, Ambrus Zoltán, Balogh Pál, Bárony István, Bede Jób, Bródy Sándor, Bodnár Zsigmond gróf Csáky Albiné, Céhó, Doczi Lajos, Endrődi Sándor, Fenő Sándor, Gózsdu Elek, Galló, Herczeghi Ferencz, Horváth Boldizsár, Horváth Gyula, Hoek János, Ignóty, Inczédy László, Jászai Mari, Jókai Mór, Justh Zsigmond, Kenedi Géza, Karczag Vilmos, Kóbor Tamás, Kozma Andor, Kohu Dávid, Makai Emil, Malonyai Dező, Mikszáth Kálmán, Mezei Ernő, Murai Károly, Petelei, Palágyi Lajos, Palágyi Menyhért, Pollák Illés, Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Szabó Endre, Szabóné Nogl Janka, Szalay Fruzina, Szemere Atilla, Szomaházy István, Szűry Dénes Silberstein Adolf, Tábori Róbert, Tóth Béla, Tolnai Lajos, Vadnay Károly, Vészi József stb. stb.

A HÉT külső kiállításra összes lapjaink közt a legfényűzőbb. Minden számának borítékán egy fényes kivitelű nagy arcképet közöl: kitanúságokat, de legfőképp érdekes alakokat a politika, művészet, irodalom és szalon köréből, azok arcképeit, a kiket a lefolyt hét eseményeinek árja habár csak ideiglenesen is, felszínre vetett.

A HÉT számai bekötve évenként két vaskos kötetett képeznek és nagyon is érdemesek a megőrzésére. Az első négy kötet, melyből teljes példányok — bár igen csekély számban — még kaphatók, valóságos tárháza az érdekelt soha sem veszítő becses olvasmányoknak.

Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt. 50 krajczár.

Előfizethetni továbbá a „HÉT”-re és a „MAGYAR HIRLAP”-ra kedvezményes áron, vagyis 24 frt helyett a két lap egész évre 20 frt. Félévre 10 frt. Negyedévre 5 frt.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld

A „HÉT” kiadóhivatala VII., Erzsébet-körút 6. szám.

3-3

A „SZENTES és VIDÉKE“ KARÁCSONYFÁJA

Karácsony.

A meg-megkonduló harangok oly ünnepet hirdetnek, mely ma már nem egyes felekezettek, nem a keresztény egyház megszentelt napja többé, hanem ünnepe az egész polgáriusult világnak; ünnepe mindazoknak, akik a szeretet magasztos eszméinek szívükben helyet adtak.

Az ünnep, melyet az egyház az Üdvözítő születésének emlékére rendelt, egyáltalán a családiasságnak vált ünnepévé és csakugyan azt látjuk, hogy ott ülnek meg legnagyobb fényben, a legőszintébb bensőséggel, a hol az emberek a családiasság érzelmek iránt legtöbb fogékonyasággal bírnak.

Karácsony ünnepe jelentőségéből ezáltal nem veszített; de az emberiség egy szép, az egyház által megszentelt formát nyert azon nemes kultusz számára, melynek tárgya a család, a társadalmi és állami rend ezen sarkköve, minden haladásnak, minden boldogságnak kiinduló és célpontja.

Es talán alig volt valaha annyira szükség a családiasság eszméinek ápolására és erősítésére, mint mostanában.

A családalapítás mind nehezebbé és ennélfogva mind ritkábbá válik és az egyedülletben, mely eleintén egy kellemetlen szükségnek volt a következménye, idővel mind többben fedeztek fel oly kedves sajátosságokat, melyek azt kívánatossá, olyanná teszik, hogy még azok sem alapítanak családokat, akiknek ez módjukban állana.

Az agglégények és ennélfogva a vén leányok száma mindenfelé, leginkább azonban az értelmiség körében ijesztő módon szaporodik. Es hogy e tagadhatatlan tény mily szomorú befolyással van az egész társadalmi életre, arról a kriminális-az öngyilkossági- és az erkölcsrendészeti statisztika nyujtanak a kétkedőnek kelletlenül bővebb tájékoztatást.

Mi célja van az egyedül álló embernek? Elmi és semmi más — csak nem lehet egy gondolkozó és érző lénynek életcélja?

Csak nagy bölcsék és ritka fenkölt lelki emberek tudnak felemelkedni azon testvéri kapocs teljes megértéséhez, mely az egyest embertársaihoz fűzi. De e kevésnél is kevesebb az olyan, aki embertársai boldogságában, felebarátai jólétében tudná saját életcélját fentalálni; aki a kötötte nyüzsgő embertömeget érdemesnek tartaná arra, hogy érte küzdjön és képes volna nyugodt megelégedéssel várni a halált, ha tudja, hogy az emberi nemet a haladás útján egy lépéssel előbbre vitte — és nincs halálos agya körül senkije, akiről elmondhatna, hogy ez mindenét neki köszönheti.

De az emberek túlnyomó többsége nem bölcselkedik; nem törődik embertársai sorsával; és midőn nincs kivel gondolnia, nincs komoly életcélja — és mégis él, mert megszületett és nem volt bátorsága arra, hogy önkézüvel lökje magát vissza a semmiségbe, melyből a sors szeszélye, egy kellemetlen véletlen kiragadta: akkor csakis arra törekszik, hogy életét minél kellemesebbé, minél élvezetesebbé tegye, a legcsékélyebb súlyt sem helyezve arra, hogy a muló élvezetek nem járnak-e mások megká-

rosításával és még csekélyebbet arra, vajjon az ezekre fordított eszközökkel nem lehetett volna-e embertársai hasznára?

Minek?! O magának él és a mint vele nem törődik senki, úgy neki sincs köze mások bajához! Ez az agglégények egyedüli filozófiája, melynek helyessége iránt a legtöbbnek lelkében csak akkor merül fel némi kétely, amikor törődött, beteg, elhagyatva várják, hogy Atropozs életük fonatát elszakítsa.

E nehéz órában eszébe jut mindegyiknek, hogy bizony kár volt azt a bizonyos arany szabadságot fel nem áldozni; kitör mindegyik szívéből a most már teljesíthetetlen vagy az után: hogy neje, gyermeke legyen, akikért élt és akikben halála után is élni fog.

És ha kétségbejöttön sívár már az agglégények élete folyása is, akár a sors mostohasága, akár szabad akaratok kárhóztatta őket az egyedülletre: úgy valósággal borzasztó azon szerencsétlen lények sorsa, akiket a lelketlen emberek vén leányoknak csúfolnak. A legtöbb vén leány nem szabad akaratából maradt meg leánynak. Minden leány férjhez akar menni, hiszen csak így lehet része tisztességének megóvása mellett azon örömeiben, melyekre el nem vitatható joga van minden emberi és állati lénynek és ezen felül a legtöbbről nézve a férjhezmenetel a megélhetés biztosítását is jelenti. De egyébként is, a nőkben természetszerűleg több a családiasság iránti érzék, mint a férfiakban. Mily szenvedés ilyen leányra, menyinyi megaláztatással jár szegényre, ha társai egymásután főkötő alá kerülnek; szeretnek és szerettetnek, gyermekeknek adnak életet és ők megmaradnak — vén leányoknak. És jaj annak, aki meghódol szíve, vére parancsának! — A társadalom kilöki magából és ha hősiesen megküzd szenvedélyeivel, ha tisztessége túlkialtja vére szavát: akkor ugyanaz a társadalom — kigunyolja! A vén leány a mai társadalmi rend legsajnálandóbb martirja, mert martíromságáért gúnyval fizet a jelen és a jövő nyom nélkül maradt életére a feledés fátyolát borítja. . .

. . . Az elhagyottak szívében az elkeseredés út tanyát és hogy az elkeseredés gyakran visz bűnre, de sohasem a társadalom érdekeinek előmozdítására: azt a mindennapi élet mutatja. Nagy gonosztevők, kegyetlen zsarnokok, világrengető forradalmárok csekély kivétellel a nőtlen emberek sorából kerülnek ki.

Ellenben minden nagyinak, nemesnek a család a kiinduló pontja. Ez fűzi az egyest a társadalomhoz, ez teszi az egyesnek közvetlen érdekévé, hogy becsületes legyen, előre törekedjék, jót tegyen, ami az egész emberiségnek való hasznára.

Lehet, hogy elkövetkezik egyszer, majd századok múlva az idő, hogy az emberek valóban testvéreknek fogják tekinteni egymást; hogy nem lesz szükség a közvetítő család intézményére, hogy az egyest az emberiség javára való életre bírja.

Ma azonban felette távol állunk még ettől. Ma a család az egészséges társadalmi és állami lét egyetlen szilárd alapja. Es azért

a családiasság érzelmét ápolni kell . . . A család intézményét a karácsonyfa gyertyái dicsfényvel veszik körül. Karácsony a boldog gyermekek, szerető szülék ünnepe. Ezért üli meg minden polgáriusult családos ember e napot, akármit tanit is hite. Es a kereszténynek ezért kell kétszeres buzgósággal megszentelnie e napot, melyen a hívők az Üdvözítő világrajövetelét ünneplik.

Kostenszky Géza.

Szeress, a meddig . . . . .

Szeress, ameddig élted
Virágit szedheted, szeress!
Kecagj, dalalj, örülj, repess,
S a béke járjon veled;
De, gyermek, azt ne veld,
Hogy lán, mert meghódol neked,
Csupán játékszered lehet
Egy férfiszív, mely hűn szerel.

Örvendj, dalalj, repess, kacagj,
Neked nyit mosd minden virág,
Maddár neked dalolni végy,
Hisz még levesz kerodba' veagy,
S mosd minden, minden még szabad;
Nem messze bár a nap, melyen
Szived beföllti teljesen
Lángjával majd a szerelem.

S ha még ma minden ifeja lán,
S te még nem érted, érzed ezt,
De hidd el, egykor majd szerelsz,
Mert nyár jön a levesz után;
S oh, akkor csak szeress, leány,
Add át egészen szivedet:
Hisz ill, e földön elegend
Szerelni, lán nem is lehet.

Ervin.

Két garas.

Karcolat.

Irtta: Nagy Sándorné.

Lassan, nagycsillagú pihékben pilinkél alá a hó. Habkőnyű kristály kristályhoz lapul, míg végre szűzi fehér leplük eltakarja a föld minden szennyét szepőlőten tisztaságával.

Az utcának alig jár valaki, mintha kihalt volna a városból minden élet, olyan hangtalan némaság borult rája.

De mégis, — ott, a palota bejáratjánál megmozdul valami. Egy rongyokba burkolt toprongos alak . . . ott didéreg az istenadta, mintha nem volna e világon más menedéke, vagy valakit várna és a nagy várakozásban még arról is megfellebbeznék, hogy csikorgó hideg van.

Rongyos ruhájá csupaszon engedi látatni a hidegtől vörösrre csipett mellét, de ő ezzel sem törődik. Két kezét görcsös botjára, állat az összeszorult iromba kézfejekre támasztva, merően bámul maga elé.

Hej, sok éve már, hogy télen-nyáron itt megbuzsokodik a szürke palota bejáratjánál. A kapu-pillér kiszögellő kőpadkájá, amelyen rendszeren ülni szokott, már szinte kicsiszolódott a sok koptatásban. Ott ül, ott várja, hogy az arra menő jószívű emberek pár krajcárt dobjanak a kalapjába.

— Szegény ember? Szegény Károly! mondogatják az emberek, de ő érzéketlen, fásult a részvétük iránt.

Ha valamit a kezébe kaphat, órákig elmotogtat vele s közben valami régi, nagyon régi, elfeledett dalt dúdolgat, ami anynyira elérzékenyíti, hogy a könnye is kicsordul bele.

Szomorú, fájó emlékek lehetnek, mik ilyenkor felszállnak az emlékezetébe. Abból az időből valók, mikor még ő is fiatal volt, amikor szeretett és mint oly sokan mások . . . csalódot.

Ahogy dalt dalra dudorász, mindenik egy-egy emléket idéz fel a lelkében: egyik boldogot, a másik kinosat és ő úgy elmulat naphosszat e régi emlékeken.

Az egyik dal után az őtlak az eszébe, hogy azt fuvolázta esténként, mikor a kertben sétált az ő Juliskájával, a másikat a kedves ablaka alatt, imczt meg, amikor utószor látta a hűtelent . . . Hah! hogy forrás egyszerűre a vére . . . ! Aki látja, egyebet se várna: kitör belőle az indulat. De aztán kihamad szemében a pillanatra fellobogott tűz és önmegadással csap egyet a kérges tenyerével a levegőn . . .

Az a dal jutott eszébe, amelyet akkor húzatott magána! útszahosszat, amikor más vezette esküvőre a hűtelent.

Hej, hogy nem is tudott akkor az ő szíve megszakadni fájdalomában!

Ujra meg újra átért az azt a mély fájdalom, ami akkor átnyílhat a lelkén.

Csengős szánon, felkendőzött pántlikázott lovak röpítették a hűtelent a templomba. És ő még akkor sem tudta megátkozni azt a leányt. Szerette szerelmében, szerette hűtlenségében s hogy így volt: nem tehetett róla.

Legalább feledni tudta volna a csapadárt! Aki feled, annak szívsebe behegged, az kiépiül abból a súlyos kórságból, mibe a megcsalt szerelem ejt. De ő nem tudott feledni sem, nem volt képes soha megnyugodni abban, hogy az ő szívélén üzőtt egy leány olyan csalfa játékot; azzal a szívvvel, amelynél forróbban, igazabban soha senki nem szeretett . . .

Szegény édes anyja! Erre is eszmél olykor. Hogy összeszorult a szíve annak az áldott jó öreg asszonynak, mikor ő egy reggel kúszált hajjal, rémesen forgó szemekkel állított be otthon és össze-vissza hadart mindenféle érthetetlen dolgot, — majd sirt majd kacagott, majd dalolt majd meg átkozódott, hogy aki hallotta, a szíve szakadt meg érte szánalmában.

Elvitték ekkor egy nagy városba. Gyógyították, ajnározták sokáig, míg végre kimondták rá a doktorok, hogy csendes tébolya gyógyíthatatlan; különben nem veszedelmes.

Igy aztán hazaerestették. De édes anyja akkor már elhalt, rokonai nem akarták megismerni: ki fogadna be a házába egy őrültet?

Pedig nem volt veszedelmes őrült. Sokszor voltak világos, józan percei; — de fásult, érzéketlen volt minden iránt ilyenkor is, mint aki, — mindenét vesztve — leszámolt a világgal.

Igy jutott az egykor jómódú Szomodai Károly kegyelemkenyérre, így lett állandó nappali tartózkodó helye a nagy szürke palota kapuszöglete, ahol el-el dúdolgatta magában:

„Búsán síró csalogány lett örömem,
Gyásruhát adott nekem a szerelem . . .
Gyásruhában, fájó szívvel könnyezek;
A jó isten tudja csak, mi szenvedek!”

Ilyenkor oda képzelet magát a lugas árnyába, ahol Juliskával együtt hallgatta a lomb zizegését, a rigó füttyét, kakukjólást, fülemile-dalt és ha leszált rájuk az est, ha kettészakadt az ég fellegkárpítja, mely mögöl előbujt a hold sapadt tányéra, kivillantak a csillagmiriádok: tűzszemű egy édesen ölelkező szerelmes párra tekinthetett alá, ahogy kéjes-bizalmas közelségben összeborulva susogták:

— Szeretlek! — Szeretlek!

És a lugos körül illatozó virágok rábólintgatták, a hogy az éjfél szellő meglibbenté kelyhüket: » s z e r e t l e k ! «

Csalfa visszhang volt, mely hamar szertefoszott, ahogy Juliska apja termelt egyszer a szerelmesek közt és kimondta a durva hatalmi szót:

— Mit nekem Szomodai Károly, az éhenkórász tanító! Az én vöm nem lehet más, csak a dúsgazdag Bibor Ferke!

És ennek a Bibor Ferinek a sok barma, pénze megejtette a Julis szívét is. Nem nagy fáradságba került őt elszakadásra birni attól, aकिनnek azelőtt röviddel esküdött örök szerelmet és aकिनnek életét tette tönkre a hűtlenségével. . . .

— Két garast kérek! kiáltja, álmodozásából felriadvá, a koldus egy azon menő felé.

Ki hinné, hogy az a koldus valaha a délceg, ifju tanító, Szomodai Károly volt?

Senki! Hiszen itt a nagy városban, ahol évek óta koptatja fényesre azt a kapukövet, mindenki csak a szegény Károlynak ismeri, így szólítja s ő maga is elfeledte talán régen, hogy ki — mi volt ő hajdanán otthon, a falujában.

*

Pajkos, vásott iskolágyerekek csoportja kacagva-nyihározva gyűlt a boldogtalan köré. Az egyik gúnyolja, a másik csipkedi és ahogy túrelme fogytán fölemeli rájuk revés görcsös botját, egyszerre szétfűt a siseralmad, messziről kiabálva vissza, nyelváltozáttal, a szerencsétlenre:

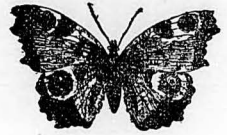
— Két garast! Két garast!

Es az egykori falusi tanító összerakódik e csúfondáros kiáltozására. Tépett kabátját összezsábjúzza aztott tagjain, fejét lehorgaszítja és — két nehéz, forró könyörgessz gördül ki a szeméből, alá barázdás arcán, míg el nem vész kúszált, fehér szakállában. S aztán:

— Két garast! Két garast kérek! mondja kis vártaura újból. Csak két garast!

Miért kér éppen két garast?

Talán annyi járt ki neki — falusi tanító korában, minden iskolától?

Az ördög-szikla.

Sacher-Masoch beszéle.

Nemorin már hetek óta legettette nyáját a havasi fensík legelőjén. Körülte meredt égnék a Kárpátok fenséges vadonhegye, alatta a szellő lengette a sudárfák lombkoronáját, zúgó hegyi patakok omlottak alá a mélybe és fölötte domborult a megmérhetetlen, kéklő mennyboltzat.

A buja gyeper és havasi virágokkal átszótt zöld bársónos fűből, mely a fensíket földte, magános sziklaorom, egy óriás dolomit meredt a magasba. A nép ördög-sziklának nevezte azt.

E szikla körül a meghangtalanabb némaság honolt, akár a sík tengeren, a sivatag pusztában.

Ha Nemorin e magános sziklacúscson üldögél, olykor úgy rémlett neki, mintha már nem is élne, mintha megérkezett volna a menny-égek kapujához és várná, hogy aranyos szárnyai megnyiljanak előtte.

Körülvötte ilyenkor csak az áttetsző kék, villogó levegő élt, lábai alatt fellegek száguldoztak s a föld mintha elsüllyedt volna.

E hangtalan magányban, melyet csak olykor vert fel a természeti erők dörgedelme, hol a természet még szűzes szepőlőten voltában minden idegen betolakodót sötét tekintettel látszott fogadni, hol az erők zázados fáai az ésviharok által gyökereöstől kitépve, ott rohadtak el, a nélküli, hogy egyetlen fejcsacaps valaha nyugtukat zavarná, hol fát eleget, de embert soha egyet sem láthatott, — álmodozott az ifjú pásztor éjjel és nappal, egyedül, távol a világ hivalkodásától és csodás, sajátos gondolatai támadtak, mint hajdan a vezeklőknek, anachorétáknak.

A monda szerint e helyre gadják kincsek volnaának elása a tatárjárás idejéből. Ha e kincset kiemelhetné! Istennök tanyáznak — állítolag, a szakadékokban. Ha egyszer találkozna velük! Mily fenséges volna: birni a varázslampát, vagy a lovat, amelyen a levegőben lehet magasan tavarepülni, ha akarunk!

Hegyen-völgyön át való barangolásában Nemorin egyszer egy rejtett szakadékba jutott, melyben kicsiny, fénytörzsekből össztekolt gunyhó állt, amelynek tetőjére sziklakövek szülyosultak.

Az ablakhoz közeledett, hogy betekintszen, mikor a kúszóöbön egy ijesztő öreg asszony jelent meg, aki szinte ellenségesen méregette végig a tekintetével.

— Mit keressz itt? kérdezte Nemorintól.
— Te talán vidma vagy? kérdezte az ifjú vizsont.

— Ha segíthetek rajtad: megteszem.
— Szeretnék egy kincset kiemelni.
A vén asszony rekedten felkacagott.
— Lass utána, mondá; hogy előbb megtaláld a varázstest, amely láthatatlanná tesz. Én már rég kerese, anélkül, hogy megtalálnám.
— Micsoda szer az?
A vén asszony ismét kacagott.
— Előbb egy szüzet kell találnod, fücskám; és ha találál ilyen, akkor ki kell vágnod élő testéből a szívét és azt felfalatoznod. Ekkor

aztán képes lesz magad láthatatlanná tenni, amikor akarod.

— De megbocsátja-e isten a bűnöd, hogy pénzösörögként vért ottantam?

— Nem te leszel az első, ki ilyen cselekedett.

Nemorin lehorgaszta a fejét és hallgatott.

— Látom, hogy nincs hozzá bátorságod; szólt a vén asszony.

— És semmi más varázs-szer nincs?

— Nincsen! —

Nemorin úgy járkált a hegyek közt, mint egy alvajáró. Egyetlen gondolat ágazta le csupán minden érzését, melytől nem volt képes szabadulni. Hatalmasan küzdött e démoni erő ellen, amely az örvény felé ragadta . . . mindhába.

Egy este ismét az ördögsziklához közeledett. Alatta a sudár fenyőerdők éjszétje te-rült, de itt fent a teli hold ezüstös apmpónája függött a halványkék mennyboltozaton, tüközatos, sejtelmes világot árasztva a kövér legelőre.

Egyszerre a bűbajos ködpáraból, mely körülfogta, egy sötét állati bőrökre burkolt nő-alak bontakozott ki és vad rikoltást hallatott, a saskeleyű vihogását, mely kész prédára csap le.

Nemorin megijedt. Úgy rémlett, ama vad nők egyikét látja, akikről a hegység legenda regél és elfutott. De ugyan-e pillanatban más két nő lény merült fel előtte és jobbra-balra életet látszóttak ölteni a cserjék.

Kacagva vadásztak rá a szép vadlányok és mikor elveszítették látta magát, térdre rogyott, hogy életéért könyörögjön. Már földre teperték őt az üldözők, mikor vezetőjük vére-res libegő köntösben, mely földe fekete bárány-bőr derék simul, megerkezett.

— Nos hát, füss, mozdulj, ha tudsz! kiáltta, lábát az ifjú keblére téve.

— Ne őlj meg! kérte Nemorin. Rab-szolgáld leszek, csak kíméld életemet.

A leányok erre hangos, däváj kacagásba törtek ki.

— Hát minek tartassz bennünket? kérdezte a vezető.

— Vad leányoknak.

— És így azt hiszed, hogy valami szikla-barlangba foglak hurcoltatni, ott férgemmé teszlek és ha rád untam, megfojtalak a hajammal? Ostoba! Nem látod, hogy pásztorok vagyunk mint te, akik itt legeltetik juhainkat, teheneinket? Nevem Bojaminkó Mara. Ismerlek. Te Havtsesz Nemorin vagy Zadiából.

— Hát miért vadászatok rád?

— Mert el akartál előlünk szökni.

— És megkötöztetek?

— Hogy megfélemlítsünk.

Mara feloldozta köteleiket, aztán mind egyesült erővel szoraz avart horadtak össze és az ördögszikla előtt csakhamar vidám tűzlobogott, amely mellé telepedtek, hogy mindenféle mesét mondjanak el boszorkányokról és erdei szörnyekről, tündérékről, vilákról és vampirokról.

Reggelre kelvén a pásztorlányok mind elszédlettek, csak Mara maradt ott Nemorinnál.

— Nehogy háborúság üssön ki, osszuk fel magunk közt ezt a legelőt. Az ördögsziklán túl északi irányban legyen a te birodalmad, innen rajta az enyém.

Nemorin beleegyezett és ekkor elváltak ök is, hogy mindenik a maga részén legeltesse bárányait.

Mialatt Mara sipot faragott magának, amelyen vidám dalokat fuvalozott, vagy csengő hangon énekelte, vagy virág fűzért fonva széke hajába a patak kristály vizében tetszelgett szűzi bájjaival: Nemorin valami sötét sziklaodúba vonult és gondolkodott.

— Nincs más varázs-szer; ismétlé újra meg újra. És ha tehetem van, hogy magamat láthatatlanná tegyem: ekkor nemcsak a föld mélyében nyugod minden kincs az enyém lesz, de nyitva áll előttem az egész világ és egy napon még király, sőt még cár is lehetek.

Aztán egyszerre Marára gondolt. Milyen alkalom, itt, a vadonban! Ha ezt fel nem használja, ki tudja: kinálkodik-e még egy ilyen alkalom?

Mikor este ismét együtt ültek a tűz körül, Nemorin egyszerre azt a kérdést intézte Marához: van-e szeretője?

Mara elpirult, aztán élesen szemügyre vette a kérdézőt.

— Nem tanácsolnám senkinek, hogy hozzám közeledjék; mondá erőlesen.

— Még soha nem ajándékoztad el a szivedet?

— Nem. — De mit törődés t ezzel?

Nemorin arccal borult a földre és karjait összefonva feje fölött, aludni látszott. Egy szót se szölt többé, de még egyszer . . . utoljára, megküz-dött a gonosszal, mely minden indulatát uralta.

A következő napon viszátkodás tört ki Nemorin és Mara közt egy bárányka fölött, amely az ő birodalmába tévedt át és amelyet botjával megütött.

— Gonosz ember vagy, kiáltta Mara. Egy áratlan kis báránykát így megütmi! Vigyázz, nehogy hasonlóval íssesek.

— Mit? te fenyegetődzöl? rikoltott Nemorin. Meg akarsz verni?

Ezzel a leány felé rohant. Szemei vadul villantak meg.

— Nem félek tőled; viszonzá Mara, öklével mellen ütve a támadót.

Birokra keltek. Akármilyen erős volt is Nemorin, a vadon leányát nehéz volt lebirni. Végre azonban mégis hanyatlott a leány ereje

— Elég; mormogá.

Nemorin nem felelt, görcsösen átkarolva tartottá őt, aztán ledobta a puha fűbe.

— Nemorin! Elment az eszed?

Az ifjú egy zsinagett vett elő és hátrakötötte a leány kezét.

— Ember! kiáltta ez. Mi a szándékok?

Nemorin néma maradt és a nélkül, hogy egy arcizma megrádná, kötözte meg a leány lábait is. Ekkor vállára emelte és a puha fűszőnyegen át elvitte az ördögsziklához.

Íde érve, mélyen füllegett, majd felhurcolta áldozatát a meredek sziklafalon egy kis kiugróig, melyen magános fenyő vert gyökeret.

E fenyőhöz kötözte Marát álló helyzetben.

— Nemorin; mondá a leány. Elég volt a tréfa. Oldozz fel.

— Nem tréfálok; felelt a pásztor tom-pán, anélkül, hogy rátekintene, mert ahoz nem volt bátorsága. — Imádkozz! Meg kell halnod!

— Meghalnom? kiáltott a leány rémül-ten. Hát megöltétek?

— Kell, hogy egy szűz szívéhez jussak; mondá Nemorin sötéten. Ekkor láthatatlan le-szek, kiemelem a föld minden kincsét és egy napon király is lehetek.

— Nemorin! Kérlek, könyörögök: kíméld életemet!

Az ifjú tagadóan rázta a fejét, elővette kését és észre kezdte fenni a bocsokora talpán.

Mara istenek és a boldogságos szent szűznek ajánlotta a lelkét. Halk, ideges remegés fogta el testét, ahogy Nemorin közeledett hozzá, de egy hang nem jött többé ajkára. Csak nagy kék szemei esedeztek könyörületért.

Vad mohósággal tépte le válláról Nemorin a báránybőr ködmönt és inget. A leány haja hirtelen felbomlott és fényes sűgárkéve gyanánt fődte el hóféhér nyakát.

Nemorin magasra emelte kését, áldozatá-t tekintett és . . . hirtelen megdermedt.

A kés erősen remegett a kezében.

— Nos, szurj le hát, — mormogta Mara. Én nem félek a haláltól. Ha ezzel boldoggá teszelk, örömmel halok meg.

— Nem tehetem! kiáltta Nemorin. Oh, Mara! Milyen szép vagy te!

A kés csengve hullott a sziklapadra és az ifjú maga térdre borult áldozata előtt.

— Meg vagy boldondulva; mondá Mara.

— Csak voltam; felelt az ifjú, mikor élet ellen törtém.

Mindkét kezét arcához szoritá és hangos zokogásba tört ki.

— Végy erőt magadon, Nemorin; kér-lete a szép pásztorlagam. Oldozz fel kötelé-keim, hogy magamat beföldhessem.

Az ifjú felemelkedett és gépiesen enge-delmeskedett.

És mikor a leány ismét szabad volt, ha-ját feltüzte és bőrködmönt ismét összekap-solta keblén, a kezét nyujtva feléje, mondá:

— Tudom, nem bocsáthatsz meg soha. Ime, kötöz meg, őlj meg, mert nem akarok élni nélküled!

— Nemorin, már csakugyan elment az eszed. Előbb te akartál megölni engem és most . . .

— Most szeretlek! kiáltá az ifjú, szenvedélyes öleléssel szoritván őt szívére. Ólj meg, de légy az enyém!

— Nem akarlak megölni, szólt Mara mo-solyogva. Amit tétted: megbocsátottam régén. Hisz kész is voltam meghalni, hogy boldoggá tegyelek.

— Hát enyém akarsz lenni?! Leány, akarsz!

— Akarok, mert akarom kell!

— Ki kényszerít rá?

— A szívem, a vérem, mit tudom én: mi? kiáltá Mara, mialatt ujjai az ifjú fekete hajában bábáltak. A tied voltam az első pillanattól, ahogy fekete szemed rám tekintett. Te szörnyeteg!

Nemorin forró csókkal halmozva, szori-totta őt a szívére. Aztán karjaiba emelte és óvatosan, vigyázva vitte le a meredek sziklaúton.

— És a kincs, amelyet ki akartál emelni? kérdezte Mara gúnyosan.

— Megtaláltam!

Egy demokrata követ.

Anderson tanárról, egy született norvég-ról, akit az északamerikai egyesült államok küldtek Kopenhágába nagykövetül, a következő mulatságos történetkét beszélük: hogy milyen volt első találkozás a ország koronás királyával.

Mikor egy követet a királynak bemutatnak, az előbbi rendesen beszédet intéz a fejedelemhez, bevárja annak a választát, melyen meghajol s aztán nyomban távozik.

Ha királynő is van a királyi udvarnál, akkor a főudvarmester ennek is bemutatja a követet, ami olyképpen történik, hogy a kül-föld követét ő felsége a királynő kihallgatás termébe vezetik, ahol udvarián meghajtja magát és távozik.

Mikor hát Andersont a dán királynőnek bemutatják, a derék férfi megragadta a felséges asszony kezét, derekasan megrázta és az udvaronok nagy szörnyűködésére, még nagyobb mulatságára a diplomáciai testületnek, egész fesztelenül kezdett vele társalogni.

A dán királynő folyékonyan beszél angolul, de Anderson makacsul ragaszkodott ahoz, hogy norvégül beszéljenek.

Azt állítják, hogy a derék diplomata, a kihallgatás közben egy a királynő közvetlen közelében levő széken foglalt helyet, ami az udvari etikett ellen volt legsúlyosabb vétésge — mert ez azt követeli, hogy a királyi felségek jelenlétében mindenki állva maradjon. Tetézte a vétésget a kitünő férfi azval, hogy a királynő minden angol beszéde dacára ő a svéd-norvég nyelvet használta társalgás közben.

Kikérdezte a királynőt egészségi állapota és családja felől egész körülmenyesen és végre meg háztartási viszonyai iránt is olyan részletes és beható kérdézősködésbe merült, ami az egész környezetre szinte kínossá kezdett válni.

Végre, mikor állhatatosan megmaradt a svéd nyelv mellett, a királynő azt kérdezte tőle: nem beszél-e angolul? Mire Anderson egész nyíltszívűen adott igenlő választ, hozzátévén, hogy a királynő iránt való kötelese előzőkenységnek tartja, vele hazája nyelvén beszél.

A királynő szemlátomást kitünően mu-

latott a derék férfi demokrata nyersségén és nyíltszívűségén, amibe bizonyára sokkal nagyobb öröme telt neki, mint a kopenhágai északamerikai gyarmat tagjainak.

D a l.

Fekszem puha ágyon, nyugszom ott sokáig, Naplenyugavástól hajnalhasadásig. Nem rövid az éjjel, mégis úgy találok: Álmodom terólad, picike virágom!

Látom szűzi arcod kigyulladva, lábzan, Puha két karodat ölelésre tartán; Szemedet ragyogni, mosolyogni látom, Mintha hívogatna, picike virágom.

Tündérmese képe, oh ne foszjól széllyel. . . ! . . . Piruló orcádat simogatom kéjjel . . . Megesőkölok ajkad, karomat kitarom, A szívemre vonlak, picike virágom.

Még jobban kigyullad csókjaimtól arcod, Fejedet bágyadtan kebelemre hajdot. Rejtegeted félve, hogy senki ne lásson Pirulni, szeretni picike virágom! . . .

. . . Ébredj fel leánya! . . . Felébredek én is! Tiszta szerelemről álmodozunk mégis! Legyen az valóság, ne maradjon álom: Hogy szeretjük egymást, picike virágom! . . .

Varságh Zoltán.

Igazságszolgáltatás Arizonában.

Irta: Makraneci.

Steaver Telemach, a nagy humorista az egyszerű hatalmasan felsült.

A dolog úgy történt: Cracker ur, ki foglalkozására nézve Arizona legfurfangosabb kutyája, akarom mondani detektive volt, egy estén azon kapta Steaver Telemachot, a rendkívül finom humoristát, a mint ez egy földszintes ház ablakából mászott ki az utcára. Nemcsak hogy kimászott, hanem magával cipelt egy köpönyeget, egy esernyőt és egy bőrtáskát, melybe valószínűleg a lopott tárgyakat rejté.

Cracker, a hatalmas detektív, rögtön elcsipte a tolvajt és hurcolta Weather-City békebírójához, a nagyon tiszteletre méltó Sir Thomas Lavenstonéhoz,

Cracker Billy úr ez, a furfangos detektív, előadá a vádat a nagyon tiszteletreméltó Sir Thomas Lavenstonénak, ki következőleg hallgatá ki Mr. Steaver Telemachot, az átkozott finom humoristát.

A bíró: Mr. Steaver Telemach; ön hallotta, hogy mivel vádolják. Feleljen kérdéseimre röviden és őszintén. Mr. Telemach Steaver, hogy hívják Önt?

Vádolt: Steaver Telemach, Arizona legáldottabb humoristája és a „Grog” hetilap szerkesztője. Finom újság, mi?!

Bíró: Well! Hanem azt nem kérdeztem; tartsa egy kissé a száját és feleljen erre: mikor született. Azt mondom: mikor született?

Vádolt: (Hallgat.)

Bíró: Mr. Cracker Billy, írja a jegyzőkönyvbe: vádolt tagadja . . .

Vádolt: Hallóh, az nem áll! Cracker, írja azt, hogy nem igaz . . .

Bíró: Hé, ne szakiton félbe, ha beszéltek, mert a nagy Grant Ulyssesre mondom, az orra érintkezésbe fog lépni kitűnő boxeremmel! Nyissa fel áldott füleit: mikor született?

Vádolt: Kérdezze az anyámat, az bizonyosan tudja; én nem emlékszem.

Cracker: Kérdezzük az anyját; hol lakik?

Vádolt: Cracker, én önt tüstént felfalom, ha még egy betűt ugat; nincs oka és joga engem kikérdezni. Tiltakozom. Én, Steaver Telemach, tiltakozom!

Bíró: All right! Mr. Billy Cracker hallgasson. Vádolt, hol lakik anyja?

Vádolt: Nem . . .

Bíró: Ez nem vallomás. Azt mondom hol lakik?

Vádolt: Nem lakik. Átkozott jól felelek, mi?

Bíró: Tényleg! Annyira jól, hogy kénytelen leszek egy kicsit beverni a fejét; igen híres bowie-késem van. Még egyszer: hol lakik?

Vádolt: Meghalt. — Meghalt!

Bíró: Értem; írja Cracker: meghalt. Vallása?

Vádolt: 1861 augusztus 13-án.

Cracker: Ahá!

Bíró: Very well! Ha az ember oly ördögies elmésséggel vallatt, mint én, akkor a legravaszabb kutya is kénytelen vállalni, Tehát tudjuk, hogy mikor született. Hol?

Vádolt: Greenwichől 45° hosszúsági és 68° 24' szélességi fok alatt.

Bíró: Igen. Jól van. Tudom. Ösmerem a vidéket, jártam ott valaha. Vallása?

Vádolt: Egy szót sem szólok, míg rumot nem ittam. Szeretem a rumot. Cracker, itt van 5 pence, hozzon iszonyu gyorsaság-gal rumot.

Cracker (elsiet) Hip, hipp hourrá! Azonnal!

Bíró: En is szeretem a rumot, Steaver, ön nagy rowdi, hanem azért rendkívül finom gentleman. Iszunk egyet a nagy Grant Ulysses egészségére. Addig felfüggesztem a tárgyalást.

Mint hogy a tárgyalási teremben csak egy szék volt, az a melyiken a békebíró ült, jónak látta a vádolt az asztalra helyezkedve várni a detektív visszérkezését. Ez nemokára csakugyan megjött, lecsapva a rumos üveget az asztalra. A békebíró nagy szakértelemmel rögtön konstatalta, hogy Cracker már az úton is ivott belőle és dühösen mosolygott, Steaver Telemach is észrevette a dolgot és szintén, de még dühösebben mosolygott.

A vádolt ajkához emelé az üveget és így szónokolt:

— Uraim és hölgyeim! A nagy Grant Ulysses egészségére! Nemkülönben a nagy Sir Thomas Lavenstone egészségére! (Helyesítés a baloldalon.) Végre épen úgy Cracker Billy, a ravasz rendőrönök egészségére. (Helyesítés a jobboldalon.) Végre a híres Steaver Telemach egészségére! Hurrah!

Miután a bíró és a detektív is megitta a részét, folytatódott a kihallgatás.

Bíró: Mr. Steaver Telemach, Arizona legáldottabb humoristája és a „Grog” hetilap szerkesztője, született 1861. augusztus 13-án Greenwichől 45° hosszúsági és 68° 24' szélességi fok alatt: hány éves ön?

Vádolt: Ha papirost és iront adnak, rövid idő alatt kiszámítom. Sokan mondják, hogy kitűnő számoló vagyok.

Bíró: Az lehet. De én nem várok két napig, míg kiszámítja. Születi élnék?

Vádolt: Igen.

Cracker: Ohó! Az anyja megint feltámadt?

Vádolt: Cracker, én önnek két font ólmot röpítek a gyomrán keresztül, ha nem hallgat mindjárt. (Kihúzza revolverét és kétszer a levegőbe lö.)

Bíró: Nem kell heveskedni. Cacker, csend legyen! Azt mondom: csend legyen. Vádolt, ön ma Weather-City egy földszintes házából az ablakon át mászott ki?

Vádolt: All right.

Bíró: Magával vitt egy köpönyeget, egy esernyőt és egy táskát; beismeri tehát hogy lopott?

Vádolt: Nem.

Bíró: Vádolt konokul tagad. Mindazonáltal hivatkozva Cracker Billy vadjára, melyet esküvel is erősíthet, elitélem önt, Steaver Telemach szerkesztőt: (sietnem kell, mert már átkozottul korog a gyomrom), hogy a lopott tárgyakat a tulajdonosnak azonnal visszaadja. Hogy büntetés fejében tíz dollárt, tárgyalási költségért a békebírónak húsz dollárt és Cracker Billynek két dollárt fizessen. Finom ítélet, mi? Vádolt, kívánja még használni áldott száját, akkor beszéljen.

Vádolt: Helyes. Most nyissátok ki fületeket, ti kedves szamarak. Az az ablak, a melyből kimásztam, a szerkesztőségem ablaka, a ház pedig az enyém. A köpönyeget, esernyőt és bőrtáskát szintén az enyém. Meg vagytok lepetve hatalmasan, mi? Most pedig kártérítést kérek: elmulasztottam a vonatot, a jegyért 7 dollár 52 pence; (tudniillik San-Franciskóba akartam utazni, hogy tudósítsam lapomat a kongresszus lefolyásáról.) Az elvesztett tudósításért 100 dollárt, persze készpénzben! Átkozott finom tréfa, eh?

Bíró: Goddam!

Cracker: Baff!

Vádolt: (A bíróra emeli revolverét.) A ki nem kárpótolt ezért a gyalázatos eljárásért, azt addig nézem céltáblának, míg haltobban, mint egy lehúzott lőbőr!

A békebíró és a detektív halkan tanácsokznak; aztán az előbbi Steaverhez fordul. — Ide hallgasson, gentleman. Beismerjük, hogy Weather-City legdicsebb lángesze (én) ez egyszerű tévedt. Hanem követeléseim magasak. Fzetünk tehát: két dollárt a becsület helyreállítására és a vasuti jegyért 3 dollár 52 pence.

— By Jois! — mondá Steaver szomorúan; nagylelkű akarok lenni, elfogadom e csekélységet is.

Zsebre vágta a pénzt, felkapta a köpönyeget, esernyőt és bőrtáskát, és vigan futórészve állott odébb.

* * *

Másnap egy békés polgára Weather-City helységének jelentést tett a békebíró-nál, hogy az éjjel betörték ablakán át lakásába és elloptak egy köpönyeget, egy esernyőt és egy bőrtáskát különféle értéktárgyakkal.

Azóta bottal üthették nyomát a nagy Steaver Telemachnak, Arizona legdicsebb szerkesztőjének, az átkozott kutyának.

